

Маҳалла

43 (697)

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси республика бошқаруви нашри

2009 йил 28 октябрь. Чоршанба

ISSN 2010-7013

ҲАМДЎСТЛИККА АЪЗО ДАВЛАТЛАР ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ БЎЙИЧА КЕНГАШИНING 51-МАЖЛИСИ ИШТИРОКЧИЛАРИГА

Мухтарам мажлис иштирокчилари!
Қадрили меҳмонлар!

Темир йўл транспорти бўйича Кенгашнинг навбатдаги мажлиси қатнашчиларини меҳмондўст Ўзбекистон заминидан самимий қутлашдан гоёт мамнунман.

Буюк ипак йўли ўтган мамлакатимиз қадим замонлардан буюн беповён Марказий Осиё минтақасида муҳим геостратегик ўрин эгаллаб келган ва ҳозир ҳам эгаллаб келмоқда. Бу ердан азалдан асосий савдо йўллари ўтган ва кесилган, турли цивилизациялар ўртасида ўзаро самарали ҳамкорлик қарор топган. Шарқ ва Ғарби, Жануб ва Шимолни магистраль йўллар орқали туташтирган Ўзбекистон бүгун ҳам улкан транспорт-коммуникация ва транзит салоҳиятига эга.

Ҳозирги кунда дунёда, айниқса, минтақамизда рўй бераётган чуқур ва изчил иқтисодий-иқтисодий жараёнлар амалдаги транспорт йўлақларидан оқилона фойдаланиш билан бирга, мажҳуд йирик халқаро бозорлар ва фаол шаклланиб бораётган истиқболли бозорларни боғлайдиган янги, самарали йўналишларни очиб ва ўзлаштиришни тақозо этмоқда.

Бу узоқ муддатли умумий манфаатларимизга мос келади, бой табиий захиралар ва минерал-ҳомашё ресурсларидан кенг фойдаланишни таъминлашга қўмаклашади, шунингдек, давлатларимизни иқтисодий-иқтисодий барқарор ривожлантиришнинг қафолати бўлиб хизмат қилади ва гуманитар ҳамкорлиқни кенгайтириш учун янги имкониятлар очади.

Ўзбекистон темир йўл тармоғини модернизация қилиш бўйича 2013 йилгача мўлжалланган комплекс дастур ана шу вазифаларни амалга оширишга қаратилган. Ушбу дастур поездлар паркани янгиллаш, йўлларни қайта тиклаш, иқтисослаштирил-

ган саноат корхоналарини реконструкция ва модернизация қилишга доир биринчи галда бажарилиши лозим бўлган чоратadbирларни ўз ичига олган. Ушбу концепцияда, шунингдек, биз учун ва бутун минтақа учун янги бўлган тезорар йўловчи поездлар ҳаракатини йўлга қўйиш кўзда тутилган. Бу темир йўл транспорти ва унга нисбатан одамларнинг муносабатини тубдан ўзгартиради.

Ишончим комилки, мамлакатимиз ҳудудда мураккаб табиий-иқлим шароитида «Тошгузар-Бойсун-Қўмқўрғон» замонавий темир йўл линияси бунёд этилгани, фаолият кўрсатаётган «Навоий» мультимодаль логистика марказининг ривожлантирилиши, шунингдек, ўзбекистонлик мутахассислар томонидан Трансафғон транспорт йўлагининг «Ҳайратон – Мозори Шариф» қисмининг барпо этилиши минтақа давлатларининг транспорт-коммуникация ва транзит имкониятларини янада кенгайтиради.

Темир йўл транспорти бўйича Кенгаш мажлисида муҳакама қилинадиган масалалар ушбу тузилмага аъзо давлатлар вакиллари учун долзарб бўлиб, муҳим аҳамият касб этади. Бу масалаларнинг муваффақиятли ҳал этилиши, шубҳасиз, темир йўл тизимини янада такомиллаштириш, давлатларимиз ҳаётида муҳим ўрин тутадиган мазкур соҳада интеграция жараёнларини чуқурлаштириш имконини беради.

Барчангизга мустаҳкам сўхат-саломатлик ва кўп томонлама ҳамкорлиқни янада ривожлантириш йўлидаги фаолиятингизда муваффақиятлар тилайман.

Ислом КАРИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Президенти

ОҚСАРОЙДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 27 октябрь кун Оқсаройда МДХнинг Темир йўл транспорти бўйича Кенгаши раиси, «Россия темир йўллари» ОАЖ президенти Владимир Якунинни қабул қилди.

Мамлакатимиз раҳбари МДХ ва Болтиқбўйи давлатлари темирйўлчиларининг ҳамкорлиги изчил ривожланиб бораётганини, уларнинг Тошкентда ўтаётган форуми бу фикрнинг яққол далили эканини таъкидлади. Пойтахтимизда ўтаётган форумда темир йўл компаниялари фаолиятини мувофиқлаштириш ишларини янада такомил-

лаштириш, уларнинг бошқа халқаро транспорт тармоқлари билан интеграциялашувини фаоллаштиришга доир, шунингдек, бошқа иқтисодий, молиявий, ҳуқуқий, ташкилий масалалар кўриб чиқилмоқда.

Оқсаройда бўлиб ўтган учрашувда В.Якунин самимий қабул учун Президентимизга миннатдорлик билдириб, МДХ ва Болтиқбўйи темирйўлчилари форуми юксак савияда ташкил этилгани ва ўтказилаётганини алоҳида таъкидлади.

Мулоқот чоғида Ўзбекистон ва МДХ ҳамда Болтиқбўйи давлатлари темир йўл компаниялари ўртасидаги ҳамкорлиқни янада ривожлантиришга доир масалалар юзасидан фикр алмашилди.

(ЎЗА)

ҲАЁТ КЎРКИ, ТУРМУШ ЗИЙНАТИ

Бўлган халқ ҳунармандчилиги аҳоли фаровонлигини таъминлабгина қолмай, хорижликларнинг ҳам эътирофига сазовор бўлмоқда.

Нодир санъат давомчилари

НАЗОРАТ

ФУҚАРОЛАР МАНФААТИ УСТУВОР

Оиламизда мол боқишга шарафимиз бор эдию, бироқ ҳеч бўлмаганда бузоқча олишга ҳам қўйимиз етмасди. Сут, қатиқ, қаймоқ, сариёғ сингари неъматларни имкон бўлгандагина бозордан харид қилардик. Қўни-қўшниларнинг маслаҳатлари билан қорамол сўраб, «Маҳалла» жамғармасининг туман бўлини масига ариза билан мурожаат қилдик. Орадан кўп ўтмай уйимизга мол етаклаб келишди. Хонадонимизга барака энди. «Маҳалла» деган ғамхўримиз, ҳимоячсимиз борлигидан чексиз хурсандмиз, — дейди Самарқанд туманидаги Юқори Арабхона маҳалласи фуқароси Тўхта Бахтияева.

«Маҳалла» жамғармаси туман бўлини масига ариза билан мурожаат қилишган Қўйи Қайнама маҳалласи аъзоси Мардон Давронов, «Хожа Аҳро» маҳалласида истиқомат қилувчи Фуқрат Алимовлардан ҳам ана шундай миннатдорлик сўзларини эшитдик.

Арабхона маҳалласида яшовчи Умар Эргашев яқна тартибда уй-жой қуриш учун ер сўраб ариза ёзганди. Унинг аризаси ўз вақтида қаноатлантирилди. Бундай мисолларни кўлаб келтиришимиз мумкин. Муддаога ўтадиган бўлсак, келтирилётган далиллар «Маҳалла» жамғармаси Самарқанд тумани бўлини масида фуқаролардан тушаётган ариза ва шикоятлар билан ишлаш изчил йўлга қўйилганлигидан далолат беради.

Хат ортида инсон туради. Демак, оқ қорғозга қимингидир ўтинчи, илтимоси, арзу доди битилган бўлади. Бу эса хатлар билан, у қандай мазмунда бўлишидан қатъи назар, жиддий, ўта масъулият билан ишлашни тақозо этади, — дейди бўлини раиси Тўлиб Нарзуллаев. — Туманимизда 8 та қишлоқ фуқаролар йиғини, улар ҳудудда 111 та маҳалла мажҳуд. Аҳолининг умумий сони 279 минг нафардан зиёд. Биргина «Боғи баланд» қишлоқ фуқаролар йиғинида 22 та маҳалла бўлиб, аҳолисининг сони 42 минг-

дан ортқ. «Беташвиш бош бўлмас» деганларидек, ташвишли масалалар, можа-роли юмушлар учраб туради. Агар ҳар кун бир маҳаллага ўн киши ўз дарди билан келса, улар сони туман бўйича мингдан ошиб кетади. Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, фуқаролар мурожаатларининг 99 фоизи бевосита маҳаллада — биринчи мурожаат қилинган даргоҳда ечим топтоқда. Юқори идоралар билан битадиган аксарият масалаларни ҳам, фуқароларни сарсон қилмасдан, маҳалла бошқаруви ўз саъй-ҳаракатлари билан ҳал этиб келмоқда.

Масалан, Миронкул маҳалласида яшовчи Нурия Қурбонова моддий ёрдам сўраб мурожаат қилган эди. У кишининг аризасини тегишли тартибда ўрганиб чиқиш, «Маҳалла» жамғармаси вилоят бўлими билан боғлиқ ишларни амалга ошириш, ёрдам пулини элтиб бериш сингари бир қатор юмушлар бўлини миз томонидан бажарилди. Нурия Қурбонова 150 минг сўм ёрдам пулини имзо чекиб

олди, холос.

Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йилида аҳолидан кўпроқ уй-жой қуриш, қишлоқда тадбиркорлиқни ривожлантириш бўйича аризалар тушмоқда. Айтиб ўтганимиздек аризаларнинг катта қисми маҳалланинг ўзида қаноатлантирилмоқда. Барпо этилаётган яқна тартибдаги уй-жойлар ҳам ўзгача лойиҳаларда, замонавий андозаларда қурилмоқдаки, бу қишлоқларимиз чироғини очиб, борапти. «Боғи баланд» қишлоқ фуқаролар йиғини ҳудудда барпо этилган шаҳар типидagi янги қишлоқ ўзгаллигини таърифлашга тил ожиз.

Биз инсонпарвар, фуқаролари манфаатларини ҳар нарсадан устун қўловчи жамият қурагимиз. У ўз номи билан «фуқаролик жамияти»дир. Демак, инсон қадри-ни ўрнига қўйиш, уни эъзозлаш жамиятимизнинг бш мақсади ҳисобланади. Ана шу мақсад, даставвал, маҳаллада ижобат бўлиши ҳам айна ҳақиқатдир.

Ўстам ҚУРБОНОВ,
«Mahalla» мухбири.

МАҲАЛЛАМИЗ ЁШЛАРИ

ИҚТИДОР БЎЙ КЎРСАТАР ДОИМ

Юртимизда иқтидорини намоён этиб, муваффақиятларга эришяётган ёшлар талайгина. Ғайрат-шижоатли, илмга интилувчан ёшларга ҳам-манинг ҳам ҳаваси келади. Айниқса, истиқлол туфайли юзага келган бугунгидек кенг имкониятлар даврида уларнинг ҳар томонлама камол топаётгани кўнгилга қувонч бахш этади. Агар мамлакатимиз аҳолисининг 60 фоизидан ортиғини ёшлар ташкил этишини инобатга олсак, айни чоғда, ишлаб чиқариш, нақшош-лик, йўлсозлигу муҳандислик, хуллас, барча соҳаларда уларнинг ўрни бекиёс эканлигини англаш қийин эмас. Биз мустақил юртимизнинг гуллаб яшнаши, унинг илғор давлатлардан кам эмаслиги йўлида бор билим ва салоҳиятини, истеъдодини намоён этаётган ёш иқтидорларнинг ҳаёти, фаолияти билан қизиқдик.

ГУЗАРДАГИ ГУРУНГЛАР > [8]

ХУСУСИЙЛАШТИРИШ САМАРАСИ

Мулк ўзингники бўлгач...

ТУЙҒУН фермер баҳорда ором нима-лигини билмади. Катқалоқни юмшати. Чипт ўлмаган ерларга қайтадан эки. Бемав-рид ёғин-сочин, қўл иқлимига хос гармисел-га ўз меҳнати билан қарши турди.

Натижа ҳам ёмон бўлмади. 17 гектар майдонидан 65 тонна уруғлик донни дав-латта сотган Туйғун Ҳожиев яна 13 тонна буғдойни аъзоларига тарқатди. 25 тоннаси-ни эса ўз оморига киритди.

Айни пайтда 42 гектар пахта майдони-дан мўлжалдагидек хирмон уйган фермер келгуси мавсум учун тайёргарлик кўрмоқда.

— Ер ўзингники бўлгач, унга нисба-тан айрича меҳр-эътибор билан меҳнат қиларкансан, — дейди Ромитан тумани-даги «Чўпон» фермер хўжалиги раҳбари Туйғун Ҳожиев. — Негаки, бунда меҳна-тинг самарасидан ўзинг баҳра олсан, даромадга «ширкат газнаси», раис деган ҳеч қандай шериклар кўз олайтирмайди. Шу боис, бугун тадбиркорлик орқасидан бир неча янги бизнесимни йўлга қўйдим.

— Истиқлол шарофати билан фермер хўжаликларининг ташкил этилиши нафақат аҳолининг моддий турмуш тарзи фаровон-лашуви, балки экин ерларнинг агротехник ҳолати яхшиланишида ҳам муҳим омили бўлди, — дейди «Тарнаут» маҳалла фуқаро-лар йиғини раиси Шўхрат Ражабов. — Собиқ шўро даврида фақат йиллик режа кетидан қувилар, оқибатда ер тез ишдан чиқар эди.

Эндиликда эса фермер ерга узоқ йиллар давомда эгалик қилади. Шу боис, у экин-зорнинг эртанги тақдирига ҳам масъул. Ана шу масъуллиқ мулкдорни ерга, ўз мулкига оқилона муносабатда бўлишга ундайди. Ҳудудимиздаги Туйғун фермер ана шундай ишбилармонлардан.

Ҳа, раис ҳақ, Туйғун фермернинг мулки-муносабати фақат ерга эмас, балки ўз тех-никалари, бизнесда ҳам кўзга ташланади. Фермерлик фаолиятини бошлаган кезлари Т.Ҳожиев хўжалик ихтиёридаги трактор, зар-рур техникаларни таъмирловчи устакана ҳам буюртмалар туша бошлади. Шу тариқа қи-чик устакана бугунга келиб «Ромтранссом-сервис» масъулияти чекланган жамияти номи остида қишлоқ хўжалиги машинала-ри, автомобиль, автобусларга техник хиз-мат кўрсатмоқда. Жамият ихтиёридаги турта автобус орқали туманлараро қатнов йўлга қўйилган. Бу билан маҳалладошлар узоғи-яқин қилинди, ҳам фермер учун янги биз-нес очилди.

— Меҳнатга яраша муносиб рағбат, эр-

танги қўнға ишонч кишиларни олға бориш-га ундайпти. — дейди Ш.Ражабов. — Бир-гина мисол. Собiq ширкат хўжалигининг клуби бозор иқтисодиёти талабларига жа-воб бера олмай, фаолиятини тўхтатиб қўйганди. Бир муддат қаровсиз қолгани учун клубнинг муҳташам биноси анъанавий кўрмисиз ҳолга келиб қолганди. Шунда бино хо-наларидида аҳолига манший хизмат кўрса-тиш шохобчалари ташкил этилди. Бино қиёфаси ҳам янгиланди, баҳонада яна ўн беш нафардан зиёд киши иш билан таъ-минланди. Яна бир далил. Илгарилари ак-сарият кишиларнинг томорқалари қаровсиз ётарди. Энди-чи? Бозор иқтисодиёти ҳар бир қарин ердан унмולי фойдаланишни та-лаб этади. Шу боис, бугун ўз томорқаси-дан қўшимча даромад олаётган маҳалла-дошларимиз талайгина. Айниқса, бу бора-да томорқасида иссиқхона ташкил қилган-лар жуда фаол. Даврон Назаров, Исроил Салимов, Асқар Шарипов сингари иссиқхо-на эгалари эл дастурхонини учун эрта пишар помидор, бодиринг маҳсулотлари еттиштириб, ҳар сотих ердан ўртанча бир-бир ярим мил-лион сўмдан даромад олишмоқда.

Бу эса аҳолининг ўтмишдаги боқиман-далик кайфиятидан қутулиб, мулки муно-сабати ўзгарганили, тўқ ва фаровон яшаш-га интилаётганини кўрсатади.

Ақбар РУСТАМОВ,
«Mahalla» мухбири.

ҲАМИША ҲАМФИКР ВА ҲАМЖИХАТЛИҚДА

Сир эмас, ўзини ўзи бошқариш органларининг жамият ҳаётида тутган мавқеи тобора ортиб бормоқда. Виллоятимиздаги мингга яқин қишлоқ, шаҳарча ва маҳалла фуқаролар йиғинлари жамоалари Юртбошимиз томонидан қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили, деб номланган жорий йилда катта ҳажмда яратувчилик ишларини амалга ошириш учун астойдил бел боғлаган.

Виллоят ҳокимлиги маҳаллий бошқарув органлари фаолиятининг янада самарали бўлиши учун барча зарур ёрдамларни кўрсатмоқда. Шу йилнинг ўтган давридаги фуқаролар йиғинлари моддий-техника базаси ҳолати ўрганиб чиқилди. Бу масала виллоят Кенгашининг навбатдаги сессиясида ва шаҳар, туман Кенгашиларининг сессияларида муҳокама этилди. Натижада йил бошидан бери йиғирмадан ортиқ маҳалла фуқаролар йиғинлари янги биноларга кўчиб ўтди. Ўттизга яқин маҳаллада замонавий гузарлар қуриб фойдаланишга топширилди. Йил охиригача яна кўпгина йиғинлар идораси янгиланади. Виллоятдаги тўрт оздан ортиқ йиғиннинг бинолари жорий таъмирдан чиқарилди. Бу ишларда Пахтабод ва Шахрихон туманлари ҳокимликлари намуна кўрсатди. Йиғин идоралари ҳомийлар томонидан стол, стул, шкаф ва бошқа жиҳозлар билан таъминланди. 87 та фуқаролар йиғинига «Маҳалла» жамғармаси виллоят бўлими ва 25 та йиғинга ҳомийлар маблағи ҳисобидан компьютер жамланмаси олиб берилди.

«Маҳалла» жамғармаси виллоят бўлими чегара ҳудудларда жойлашган шаҳар, туман бўлиналари ва маҳаллий ҳокимликлар билан биргаликда фуқаролар йиғинлари қоида хизмат кўрсатаётган «Маҳалла посбони», «Чегара посбонлари» тузилмалари фаолиятини янада жонлантириш бўйича катта ишлар олиб борди. Чегара чизигида жойлашган 71 та маҳалла фуқаролар йиғинларидаги жамоатчилик постларида ташкил этилган тунги навбатчилик натижасида аҳоли ўртасида ҳуқуқбузарлик ҳолатлари кескин камиди. Посбонлар сардорларининг аттестацияси ўтказилди. Натижада бу вазифага ўз маҳалласида катта ҳурматга эга бўлган, жисмонан соғлом, маънан етук, келажакда ички ишлар бўлимида бемалол ишлаб кета оладиган ёшлар тан-

лаб олинди.

Виллоятдаги мавжуд маҳалла фуқаролар йиғинларининг 284 тасида милиция таянч пунктлари ишлаб турибди. Профилактика инспекторлари маҳалла фаоллари билан биргаликда кенг қамровли тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар. Содир этилган ҳар бир ҳуқуқбузарлик ҳолати маҳалла фуқаролар йиғини кенгашида муҳокама этилмоқда ва чора-тадбирлар белгиланмоқда. Натижада вояга етмаганлар ўртасида жиноят содир этиш аввалги йилларга қараганда анча камайди.

Бугунги кунда виллоят маҳаллаларида 682 та жамоатчилик назорат масканлари ташкил этилиб, уларга 4000 га яқин аъзо жалб қилинди. Масканларнинг кўпчилиги ҳозирданок замонавий бинога эга бўлди. Айтиш пайтида 324 та қўшимча жамоатчилик назорат масканларини ташкил этиш, уларга 1,5 мингга яқин аъзоларни жалб этиш, юқоридагидек бинолар қуриш чора-тадбирлари қўрилмоқда.

Виллоятда аҳолининг ҳуқуқий маданияти ва маънавий дунёсини бойитиш мақсадида «Нуроний» жамғармаси, Маънавият тарғибот маркази, «Камолот» ЕИҲ виллоят бўлими, уларнинг шаҳар ва туман бўлиналари билан ҳамкорликда маҳаллаларда тарғибот ва ташвиқот ишлари олиб боришмоқда.

Айниқса, ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятининг жонланishiда тобора муҳим ўрин эгаллаб бораётган комиссиялар ҳиссаси катта. Илгари комиссиялар фақат маслаҳат бериш билан чекланарди. Эндиликда ҳар бир маҳаллада тўй ёки маросимнинг аниқ сценарийлари ишлаб чиқилди. Маҳалла аҳли уларни тасдиқлаб, турмушга тўла-тўқис татбиқ этишга ҳаракат қилмоқда. Тўй ёки маросим ўтказувчи фуқаро бир ҳафта олдин комиссияси суҳбатидан ўтади, режаларини айтади, ортиқча харажат ва ҳаракатлар бартараф этилади.

Жамғарманинг виллоят бўлими, шаҳар ва туманлардаги бўлиналари серфарзанд, кам даромадли оилалардаги фарзандларнинг ҳатта, никоҳ тўйларини ўтказишга амалий ёрдам кўрсатмоқдалар. Йил бошидан бери жамғарма ва ҳомийлар ҳисобидан 90 дан ортиқ хатна ва 105 та никоҳ тўйлари ўтказилди. Бу ишларда бизга виллоят ички ишлар бошқармаси, «Нуроний» жамғармаси, «Камолот» ЕИҲ виллоят бўлими сизидилдан

ёрдам кўрсатмоқда.

Мана, бир неча йилдирки, ҳукуматимиз қарори билан маҳаллаларимиздаги серфарзанд, камдаромадли оилаларга жамғармаимиз ва ҳомийлар маблағи ҳисобидан бепул қорамол тарқатилмоқда. Шу йилнинг ўтган даврида жамғарма ҳисобидан виллоятимиздаги 86 та оилага қорамол тарқатилди, бу мақсадларга 86,6 миллион сўм сарфланди. Аввалги йиллардан фарқи равишда, бу йил қорамоллар чорвачилик-насличилик фермер ҳўжалиқларидан сотиб олиниб, вазни, насли, саломатлиги ҳақидаги маълумотномалар билан қўшиб топширилмоқда. Ҳомийлар маблағи ҳисобига 1317 бош қорамол етказиб берилди.

Виллоят соғлиқни сақлаш бошқармаси билан биргаликда маҳаллаларда тиббий маданиятни ошириш, аҳоли ўртасида турли хасталикларга қарши кураш бўйича тадбирлар ўтказилмоқда. ОИВ/ОИТС га қарши кескин кураш олиб боришмоқда. 765 та фуқаролар йиғинларида «Саломатлик бурчаклари» ташкил этилди, аҳолига жамғарма маблағи ҳисобига тайёрланган плакатлар ва буклетлар тарқатилмоқда. Маҳаллаларда бўлиб ўтган икки мингга яқин учрашув ва давра суҳбатларида 54 мингдан зиёд аҳоли иштирок этди. Мамлакатдан ташқарида ишлаб келган фуқароларни тиббий қўриқдан ўтказишда тиббиёт муассасаларига фуқаролар йиғинлари яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Мамлакатимиз муҳим сиёсий воқеа — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасига, халқ депутатлари виллоят, туман ва шаҳар Кенгашиларига сайловлар арафасида турибди. Сайловларга тайёргарлик қўриш ва ўтказиш жараёнида сиёсий партиялар билан ҳамкорлигимиз янада юқори поғонага кўтарилади. Чунки, асосан, маҳаллаларда истиқомат қиладиган сайловчиларимизнинг сиёсий фаоллигини таъминлаш сайловларнинг муваффақиятли ўтишига хизмат қилади.

Шу кунларда яна бир муҳим сиёсий жараён давом этмоқда. Бу 2010 йил учун насларга обунадир. Виллоятимиз маҳаллий бошқарув органлари ҳодимлари ўзларининг қадрдон «Mahalla» газетасига яқинлик билан қўшилмоқдалар. Чунки бу газета саҳифаларида фаолиятимизга доир барча ҳужжатлар эълон қилинади, республикамизнинг турли бурчакларида иш

олиб бораётган ҳамкасблар тажрибаси ўз аксини топади. Жамғарманинг виллоят бўлими, шаҳар ва туман бўлиналари маблағлари ҳамда ҳомийларнинг маблағлари ҳисобига жамоатчилик асосида меҳнат қилаётган фаоллар, кўчабошилар газетига обунга қилинмоқда.

Маҳалла фаоллари ва тарғиботчилар гуруҳи томонидан аҳоли ўртасида кенг қўламда тушунтириш ишлари олиб борилаётди. «Бир зиёли ўн оилага маънавий ҳомий» шiori остида ўтказилаётган тарғибот-ташвиқот ишларида бизга республика Маънавият тарғибот марказининг виллоят бўлими катта ёрдам кўрсатмоқда. Бугунги кунда виллоятдаги 900 га яқин маҳалланинг ҳар бири ўзининг маънавий ҳомийсига эга. Кўпни кўрган, эл орасида ҳурмат-этиборга эга бўлган бу кишилар маҳалладаги ҳуқуқбузарлик ҳолатларининг олдини олишда бош-қош бўлмоқдалар.

Хизмат тақозоси билан доимо шаҳар ва қишлоқларни, маҳаллаларни кезиб юришга тўғри келади. Юртбошимизнинг бевосита ғамхўрлиги остида чекка қишлоқларимизда ҳам фарзандларимиз учун замонавий спорт маҳмуларининг қуриб берилаётганлиги мамлакатимизда болалар спортининг кескин ривожланишига олиб келди.

Спорт майдончаларида, залларда астойдил тер тўкиб, ўзининг маҳоратини ошираётган ёшлардан «Мақсадинг нима?» деб сўрасак, «Она-Ватанимиз шухратини тاراتиш, халқаро мусобақаларда Ўзбекистон байроғининг юксакларга кўтарилишига ҳисса қўшиш», деган жавобни эшитамиз. Яқинда избосканлик Мавлонбек Қўҳоровнинг Таиланд пойтахти Бангкок шаҳрида яқка кураш турлари бўйича I Осиё ўйинларида олтин медалга, андижонлик Баҳодир Султонов ва қорасувлик Ботирхон Маҳмудов Италиянинг Милан шаҳрида бўлиб ўтган бокс бўйича жаҳон чемпионатида бронза медалларига сазовор бўлгани бунга яққол далиллар.

Бу сўзларни айтган ёшларимиздан келажакки буюк давлатни қуришда катта ватанпарварлик, мардлик ва жасорат намуналарини умид қилсак бўлади.

Икромиддин БАЛИЕВ,
«Маҳалла» хайрия жамғармаси
Андижон виллояти бўлими
раиси.

Республикамиз маҳаллаларида

ПАХТАКОРЛАР МАРРАНИ ЗАБТ ЭТДИ

ҲАР ЙИЛИ пахта ҳосилини етиштириш бўйича олдинги ўринларда борадиган Амударё тумани пахтакорлари бу йил ҳам Қорақалпоғистонда биринчилардан бўлиб белгиланган йиллик шартнома режасини ортиғи билан бажарди.

Режани муваффақиятли адо этишда тумандаги пахта етиштиришга ихтисос-

лашган 262 та фермер ҳўжалиги муносиб ҳисса қўшди. Улар пахта хирмони-га шартномада кўрсатилган 33 минг тонна ўрнига 33 минг 470 тонна сифатли пахта хомашёсини етказиб берди.

Туманда йиғим-терим якунига қадар ялпи пахта хирмонини 40 минг тоннага етказиш режалаштирилган.

Конисбой РЕЙМОВ

ДАВРА СУҲБАТИ

БУХОРО шаҳридаги «Турки жанди» маҳалласида «Фавқуллода вазиятларда тўғри ҳаракатланиш» мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди.

Фавқуллода вазиятлар виллоят бошқармаси ҳодимлари, аҳоли ва маҳалла фаоллари иштирок этган тадбирда аҳоли муҳофазасида маҳалланинг ўрни, фавқуллода вазиятлар содир бўлганда қандай ҳаракатланиш лозимлиги, фавқуллода вазиятларни келтириб чиқарувчи сабаблар ва уларнинг олдини олиш чора-

тадбирлари атрофлиқа муҳокама қилинди. Мутасаддилар аҳолининг бу борадаги билим ва қўникмаларини ошириш мақсадида ҳар бир ҳудудда тушунтириш ишларини олиб бориш лозимлигини таъкидлашди.

Тадбир сўнггида аҳолига фавқуллода вазиятлар пайтида тўғри ҳаракатланишга доир кўргазмалар воситалар тақдим этилди.

Ақбар РУСТАМОВ,
«Mahalla» мухбири.

«ЁШ ИЖОДКОР РАССОМ» КЛУБИ

ЯКИНДА Ўзбекистон Баддий академиясининг Қашқадарё виллояти бўлими қоида «Ёш ижодкор рассом» клуби фаолият бошлади.

Халқимизнинг бой миллий урф-одат, муштароқ санъатимиз, анъаналарини ривожлантириш мақсадида ташкил этилган клуб ёшларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш билан бирга улар орасида истеъдодлиларни излаб топиш ва

юзага чиқариш, қўллаб-қувватлашда муҳим аҳамият касб этаётди.

Айни пайтда маъруза клубга аъзо бўлган мактаб ўқувчилари ҳамда Қарши Давлат университети талабалари тасвирий санъат усталари кўмагида мойбўёқ, қалам чизмаси, нақшчилик, ганчкорлик сирларини ўрганишмоқда.

Санобар БОЙМУРОВА,
«Mahalla» мухбири.

ТЎГАРАКЛАР ИШ БОШЛАДИ

ФАРФОНА виллояти Марғилон шаҳридаги бир қатор умумтаълим мактаблари ҳамда 1-Меҳрибонлик уйи ҳузурида дўпчилик, тикиш-бичиш, зардўзлик, тасвирий санъат, дурадгорлик, чилангарлик, тўқувчилик тўғрақлари иш бошлади.

— Тўғараклар ёшлар билан гавжум, — дейди педагог Дилором Султонова. — Айни пайтда болаларнинг бўш вақт-

ларини мазмунли ўтказиш, иқтидорли ёшларни излаб топиш мақсадида «Ёш кўғирчоқбозлар» театр жамоасини ташкил этишни режалаштирганимиз.

Тўғаракларда йиғирма нафарга яқин малакали мутахассис ёш ўғил-қизларга хуна ва санъат сирларидан сабоқ бераётди.

Муҳаммаджон МАХМУДОВ

«ТАЛАБАЛИККА БАҒИШЛОВ»

ЎЗБЕКИСТОН Миллий университетида 1-босқичга қабул қилинган талабаларни қутлаб, «Талабаликка бағишлов» деб номланган тадбир бўлиб ўтди.

Йиғилишда сўзга чиққан университет раҳбари Т.Абдурахмонов, «Ёшлик» талабалар шаҳарчаси ҳокими Р.Чориев ва бошқалар талабаларни қутлаб, уларга университет рамзий калити ва талабалик гувоҳномасини топширишди. Талабалик бахтига мўъассар бўлган йиғит-қизлар она-Ватанга содиқ фарзанд, етук мутахас-

сис бўлиб етишишга ваъда беришди.

Шунингдек, тадбир якунида университет қошидаги «Маънавият ва маърифат» марказининг очилиш маросими ҳам бўлиб ўтди. Марказга ташриф буюрган киши фотосуратлардан ўқув даргоҳининг ҳаёти, тарихи, илм-фанга эришилган ютуқлар, айниқса, мустақиллик йилларида дорилфунунда бўлаётган ижобий ўзгаришлар ҳақида тўлиқ маълумот олиши мумкин.

Нурбек РАСУЛОВ,
талаба.

ИШ БИЛГАНГА БАЛЛИ

ЕТТИ ХАЗИНАДА ЕТТИ ҲИКМАТ БОР

Асал — бебаҳо неъмат. Бироқ унинг нархи қимматлиги боис ҳамма ҳам харид қилолмайди. «Асал баҳосини арзонлаштириш дамарқандликлар: «Албатта», деб жавоб беришмоқда. Чунки жорий йилнинг Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили, деб эълон қилиниши собиқ иттифок даврида эътибор берилмаган соҳаларнинг қайта тикланишига туртки берди. Бунини тушуниб етган самарқандликлар асалари-чиликни ривожлантиришда жонбозлик кўрсатишмоқда.

Халқимизда: «Асалари-чилик — етти хазинанинг бири», деган ҳикмат бор. Асал хосияти, қуввати, шифобахшалиги, таъми, ифори, қўйинги, барча хусусиятлари билан тенгсиз неъмат. Бу ҳақда Қуръони каримда ва ҳадиси шарифларда ҳам алоҳида зикр этилган. Асаларининг мулоҳизавий жонзот сифатида фойда меҳнаткаш ва таъби нозик экани, фақат турфа гуллардангина масаллик тўплаб, табиий усулда бол йиғиши асалнинг сир синопаларга бойлигини дарак беради.

Зарафшон воҳасининг табиати гўзал, мафтункор. Асов Зарафшоннинг зар қиллари — Қорадарё, Оқдарё ва уларнинг юзлаб ирмоқлари бутун водийни яшнатиб турибди. Бог-роғлар, экинзорлар, анвойи гуллар ўлкада асалари-чиликни ривожлантириш имконини беради. Шу боис, жорий йил бошида виллоят асалари-чилик билан шуғулланадиган 23 та фермер ҳўжалигини ташкил

этиш режалаштирилган эди. Амалда 32 та ҳўжалик фаолияти йўлга қўйилди. Бунининг учун 301 миллион сўм сарфланди. Иштихон, Пастдаргом, Пахтачи, Тайлоқ туманларида 3-4 тадан асалари-чиликка ихтисослашган фермер ҳўжаликлари иш бошлади. Улар дастлабки йилдаёқ 10-15, ҳатто 40-50 қўтдан ари парвариллашмоқда.

Асалари-чиликнинг йўлга қўйилиши янги иш ўринлари яратилишига ҳам асос бўлди. Айни пайтда соҳада минг нафарга яқин киши фаолият юритмоқда.

— Ишнинг бошланиши чакки эмас, — дейди виллоят ўрмон ҳўжалиги ҳосилоти Неъмат Тулов. — Самарқанд қишлоқ ҳўжалиги институтидан ташкил этилган ўқув-семинарда малака оширган асалари-чиликчиларимиз биринчи йилда тахриба ортиришни, улар сонини кўпайтиришни мақсад қилишган эди. Қувонарлиси, жомбойлик Қудрат Оқбоев ва нарпайлик Қомил Баҳромов нафақат уялар сонини кўпайтиришди, балки қўти ҳисобига 22-25 килограммдан дастлабки ҳосилни ҳам олишди.

Ҳа, шу пайтга қадар маълум бир оилаларда сақлаб қолingan асалари-чилик давлат ҳимоясига олинди. Насиб этса, яқин йиллар ичида энди ташкил этилган янги фермер ҳўжаликлари фаолияти ривожланади. Бозорларимиз бири-биридан сифатли асал маҳсулотлари билан тўлади. Ана шунда нарх-наво кўтарилиб кетмайди.

Ўқтам ҚУРБОНОВ,
«Mahalla» мухбири.

ҲАЁТ КЎРКИ, ТУРМУШ ЗИЙНАТИ

БЎЛГАН халқ хунармандчилиги аҳоли фаровонлигини таъминлабгина қолмай, хорижликларнинг ҳам эътирофига сазовор бўлмоқда.

< 1

Воҳада халқ амалий санъати ривожига муносиб ҳисса қўшиб келаётган истеъдодли инсонлар кўп. Тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш ва ривожлантиришга ҳукуматимиз томонидан яратилаётган имкониятлар, бундан ташқари, хунармандларнинг ўзларига берилаётган имтиёзлар соҳа юксалишида муҳим аҳамият касб этмоқда. Хусусан, Президентимизнинг 1997 йилдаги «Халқ бадийи хунармандчилиги ва амалий санъатини янада ривожлантиришнинг давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони-га асосан, хунармандларнинг даромад солиғидан, шунингдек, ўз маҳсулотларини хорижга сотишда божхона тўловларидан озод қилинганлиги соҳа ривожини учун имконият эшикларини очди. Бу ғамхўрликлар замирида бобомерос касб-корнинг авлоддан авлодга ўтиб, ўзбекона қадриятларини улуғлашдек эзгу ишга эътибор олиб бораётганлиги яққол сезилиб турибди. Яна бир муҳим жиҳат шундаки, хунармандчиликка бўлган ихлос, иштиш, қизиқиш бандлик муаммоларини ҳал қилиб, маҳаллаларда янги ишчи ўринлари яратишга йўл очаяпти. Воҳада халқ хунармандчилиги йўналишида амалий санъатнинг аjoyиб намуналарини яратётган ва бу билан ҳатто хорижликлар ҳайратини ошираётган хунармандлар сафи кенгайиб бормоқда.

Қадим Хоразмга ташриф буюрган Лос-Анжелес шаҳри фуқароси (АҚШ) Линда Гарбет Хиванинг Ичанқалъасидан хунармандлар ясаган совғабоп буюмларни мамнуният билан харид қилаётди, шундай деди:

— Бизни, бир томондан, Хива обидалари мафтун этган бўлса, бошқа томондан, хунармандларнинг савдо расталари кўзимизни ҳам, кўнглимизни ҳам ҳайратга солди.

— Менинг касбим дизайнер, яъни сайқал берувчи. Мадрид дорилфунунда шу соҳадан дарс бераман, — дейди яна бир сайёх, Испания фуқароси Франциско Коррал. — Хивадаги ҳар бир обида бетакдор санъат асари. Кейинги йилларда таъмир этилган ёдгорликларда, айниқса, қайта тикланган Хоразм Маъмун академиясининг муштасам биносидан халқ хунармандларининг ҳиссаси катта эҳкамлиги кўриниб турибди. Ҳар бир ишга санъаткорона ёндашмиш илми ҳазирги авлоднинг қон томирларида ҳам мавжланиб тургани бизни жуда

қувонтиради.

Хива, Самарқанд, Бухоро, Тошкент ва Қорақалпоғистондаги тарихий, маданий ёдгорликларни таъмирлашда хоразмлик хунармандлар ҳам фаол иштирок этмоқдалар. Бу ишга катта ҳисса қўшаётганлардан бири янгиариқлик қулол Баҳодир Отажоновдир. У «Ташаббус — 2009» кўрик-танлови қолиби. Бухоро шаҳрида ўтказилган республика хунармандлари кўргазмасида «Энг яхши хунарманд» сertiфикатини қўлга киритди. Баҳодир Отажонов ва унинг шогирдлари ясаган лаган, кўза, бодия, гулдон каби буюмлар ўз хариддорини тез топади. Шу билан бирга, Баҳодир тарихий обидаларни таъмирлашда ҳам фаол иштирок этмоқда. Хонқалик яна бир қулол Ойимжон Ўйдошова, бозотлик Зулфия Пиридинова, ҳазораслик Ободон Ниёздориева, хивалик Ширинжон Обидова, гулранлик Ширинжон Манглиева, янгибозорлик Жамила Хўжанова каби хунарманд аёллар ҳам зардўзлик, гиламдўзлик, тўқувчилик, тикувчилик касблари сир-асорларини ёшларга қўнт ва ихлос билан ўргатмоқдалар.

Республика «Хунарманд» уюшмаси виллоят бошқармаси тасарруфида хунарманд мактабини олган ва олаётган иқтидор эга-

халласида яшовчи тадбиркор, «Севинч» хусусий корхонаси раҳбари Зулфия Маширипова фаолияти ҳам диққатга сазовор. Унинг зардўзлик санъати намуналари Туркия, АҚШ, Англия, Франция, Санкт-Петербург, Москва шаҳарларида намойиш этилган кўргазмаларда юқори ўринларга сазовор бўлди. Зулфиянинг ўз корхонасида ишлаб чиқаришдан келаётган соф фойда ҳисобига маҳалласидаги ногиронларга, етимларга, шунингдек, «Меҳрибонлик уйи»га, виллоят болалар шифонасига сазоват ёрдами кўрсатиб келмоқда. У «Йил аёли» миллий хунармандчилик кўрик-танлови қолиби бўлди.

Янгиариқлик Дилнавоз Қўчқорова, хонқалик Интизор Қурниёзова, шовотлик Ойимжон Ўйдошова, бозотлик Зулфия Пиридинова, ҳазораслик Ободон Ниёздориева, хивалик Ширинжон Обидова, гулранлик Ширинжон Манглиева, янгибозорлик Жамила Хўжанова каби хунарманд аёллар ҳам зардўзлик, гиламдўзлик, тўқувчилик, тикувчилик касблари сир-асорларини ёшларга қўнт ва ихлос билан ўргатмоқдалар.

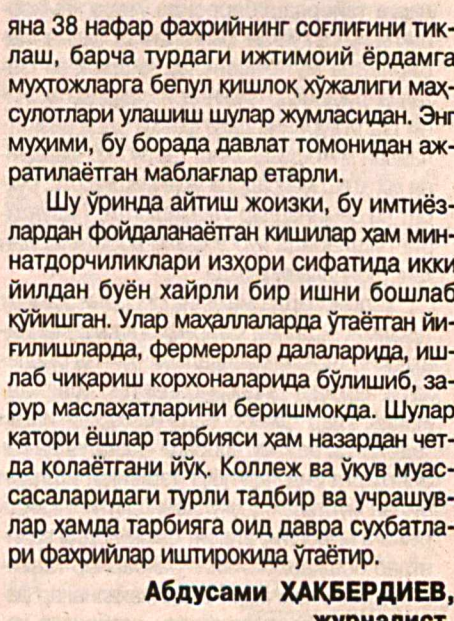
Республика «Хунарманд» уюшмаси виллоят бошқармаси тасарруфида хунарманд мактабини олган ва олаётган иқтидор эга-

лари сафи йилдан-йилга ошиб бормоқда. Воҳада 86 та касб-хунар коллежи фаолият кўрсатмоқда. Уларда ҳам халқ амалий санъати дурдоналарини яратишга қодир баркамол йиғит-қизлар хунармандчилик сирларини ўрганишмоқдалар.

Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили муносабати билан қишлоқларда хунармандлар сафини кенгайтириш орқали икки мингдан зиёд янги ишчи ўринлари очилди. 23 та «Устоз-шогирд» мактабларида ёшлар хунар ўрганишмоқда. Хива, Ҳазорасп, Янгиариқ, Богот, Урган туманларида бу борада ибратли ишлар амалга оширилмоқда.

— Фаолиятимизни жонлантиришда фуқаролар йиғинлари билан ҳамкорликни яхши йўлга қўйишга ҳаракат қилаётимиз, — дейди «Хунарманд» уюшмаси виллоят бошқармаси бошлиғи Баҳодир Давлатов. — Чунки маҳаллаларда унутилиб бораётган касблар бўйича устонахоналар, цехлар очсак, иқтисод эгаларини уюшмага жалб қилсак, юртимиз раванки, фаровонлигига муносиб ҳисса қўшган бўламиз. Негаки, хунар азалдан қўл кўржи, турмуш зийнатидир.

Абдулла САФОВ,
«Mahalla» мухбири.

Ёдгор АШУРОВ,
“Mahalla” муҳбири

Раҳим ШЕРҚУЛОВ,
«Mahalla» мухбири.

МАҲАЛЛА ЖОНКУЯРЛАРИ

КЎПНИНГ КЎНГЛИНИ ОЛИШ
ОСОН ИШ ЭМАС

Шахримизнинг Ҳамза туманида жойлашган «Истиклол» маҳалласи аҳолининг баҳамжиятиги, маҳалла ҳудудининг кўркам ва саришталлигини кўриб кўз қувнайди. Турли миллат вакилларининг бош-башини бириктириб, маҳалланинг тинч-товушлигига эришишда оддий котиба Анбарахоннинг ибратга аризулиги улуши бор, десак хато бўлмас.

Қачон қараманг, маҳалла эшиги очилди, дегунча кириб-чиқувчилар оёғи узилмайдди. Юз-кўзларидан илғайсиз, қабулдан чиқаётганларнинг дили равшан, ҳолати раво. Бу мамнуликнинг сабабини билмишга қизиқамиз.

— Маҳалламиз котибадан ёлчиди, — дейди кекса онахон Меҳрихон ая. — Иш-ишга пухталиги, ҳушмуомалалиги-ку бир жиҳати, одамлар кўнглини тоғиб, дардига малҳам бўлаётганини айтмайсизми?! Очиги, кўпқаватли уйга кўчиб ўтганимиздан андак ранжигандай бўлгандим. Қўни-қўничилик, кирди-кичди қандай бўларкан, деган ўйда-да. Йўқ, тўй-тадбир борми, маъраками эл-улус бохабар, ҳаммиса биригмиз.

Маҳалланинг нимаси кўп, ташвиши, югур-югури кўп. Буларни биргина оқсоқолга ташлаб қўйса, иш кетадими?! Анбарахоннинг иш вақтидан ярим-бир соат бурун келади. Оқсоқол келгунча қадар, анча-мунча ишни битириб қўяди.

— Кўз келди, дегунча мавсумий касалим хурж қила бошларди. Ҳадеганда шифохонга қатнавериш ҳам одамни толиқтиради. Ана шундай, таъбиим хира бўлиб юрган кунларимда Анбарахон хол-аҳвол сўраб чиқиб қолди. У ёқ-бу ёқдан гаплашиб ўтиргач, «Индига маҳаллага набирангизни тушириб юборсангиз, халқона табобат усулида доволаниш ҳақиқиди газетада чиққан мақолани ҳамда озроқ доворов пиллардан бериб юбораман», деб қолди. Буни қарангки, шу газетадаги мақола баҳона сурналди дарад исхонасидан

фориг бўлдим, — дейди ўзини Робил ота деб таништирган яна бир суҳбатдошимиз. Ўзи ёш бўлса-да, кўпга бош, дарддош, елкадош бўлиши маҳалла фаолига хос фазилат. Шунинг яхши билган Анбарахоннинг уюштирилган тадбирга сайлаларда, ҳашарларда, аввало, ўзи ўрнатқурсатади. Кувончу ташвишда эл билан бирга бўлишга интилади. Қимнингдир ҳолатини раво қилишдан таскин топади.

— Маҳалла — бу кўпничи, биз фаоллар ёлғиз ўзимиз нимага ҳам эриша олардик. Анбарахондек ходимларимизнинг жонбозлиги, одамларга бақамчилиги маҳаллага нисбатан ишонни орттирмакда. Аҳоли билан жипслик фаолиятимизда жуда асқатяпти, — дейди фуқаролар йиғини раиси Назира Абдурахмонова. — «Оғолик — давр талаби», «Ўз уйингни асра», «Оила — мактаб — маҳалла» тадбирларида маҳалладошларимиз фаол иштирок этишмоқда. Айниқса, Анбарахоннинг ташаббуси билан ойда икки бор ўтказилаётган «Тонги тозалик» ҳашари маҳалламиз чиройига чирой қўшмоқда.

— Маҳалла — бу фазли маскан. Шу ерда истиқомат қилаётган инсонларга оstonанинг обод ва тотувлигига қараб баҳо беришдади. Истиклолчилар ўз маҳаллаларини янада серфайз этиш йўлида тинимсиз ҳаракат қилишмоқда. Аҳоли саломатлигини яхшилаш, кам таъминланган оилаларга ҳар томонлама қўмак бериш, маҳаллада касаначилик тизимини яратиб, ёшларимиз учун ўқув курсларини ташкил этишни режамизга киритганмиз. Шу мақсадда аҳоли талаблари инобатга олинчи, маҳалла идорасини кенгайтириш, чорқоқна гузар барпо этиш бўйича раисамиз мутаасадиларга мурожаат этган. Шу кунларда эзгу ишлар ривожини йўлидаги ҳушбабардан умидвормиз, — дейди Анбарахон.

Ҳа, кўпчилик беш суқадиган, умид кўзини тикадиган бу фазли маскан янада мустақил бўлишга маҳалла аҳли ишондулар.

Шерали ҲАБИДУЛЛАЕВ

МУРОЖААТЛАР ЭЪТИБОРСИЗ ҚОЛДИРИЛМАЙДИ

Фаолиятим юзасидан бир неча хориж давлатларида бўлганман. Аммо ҳеч бир юрда биздагидек маҳалла институтини шаклланмаган. Шубҳасиз, маҳалла халқимизнинг турмуш тарзига ғоятда мос. Унда ўзбекининг феъл-атворида тортиб, урф-одатлари, анъаналари ўз аксини топган.

Маҳалла одамларни, қўни-қўниларни бир-бирига боғловчи, меҳр-оқибат, қадр-қиммат сингари инсоний фазилатларни ҳаётга сингдирувчи яхлит тизим. Бизнинг маҳалламизда турли миллат вакиллари билан иборат беш мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Улар бир-бирига оғани, қанда-анда — бир оиладек тотув яшашади. Маҳалла фаоллари одамларнинг яхши, ёмон кўнларига бирга бўлишга интилади. Бирор оилада муаммо чиқса, биргаликда ҳал қилишади.

Аҳолининг тенг ярми ёшлар. Маҳалламизда битта мактаб ва касб-ҳунар коллежи жойлашган. Улар билан ҳамкорликда амалга оширилаётган ишлар ўз самарасини бераёттир. Ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш мақсадида тадбиркор Толиб Эркўлов муқташам спорт маҳмути кўриб берди. Айни пайтда бу ерда 250 нафар ёш спортнинг сузиш, бокс, каратэ, кураш, дзюдо, волейбол каби турлари билан шугулланиб, соғлом, бақувват бўлиб вояга етишмоқда. Эътиборлиси, маҳаллада яратилган шарт-шароитлар, имкониятларни инобатга олиб, маҳалла аҳолини ҳам спортга жалб этдик.

«Мен, отам, онам — спортчилар оиласимиз», деб номланган мусобақада оилаларнинг иштироки бугунги кунда анъанага айланиб борапти. Беллашуларга маҳалламиздаги барча оила вакиллари жиғидий тайёрларлик кўриб, спортга қизиқишлари-

ни намойиш этишаёттир. Мусобақа давомиди ота-бола, она-бола, ота-она, бир сўз билан айтганда, аҳил, иноқ оилаларнинг биргаликдаги интилишлари, ҳаракатлари, бир-бирларини тушунишлари, ўртала-ридаги меҳр-оқибат, хоҳиш-истак, ишти-ёқларини кўриб хурсанд бўламиз. Бундай мусобақаларнинг ташкил этилиши оила-ларда соғлом турмуш тарзини тарғиб этиш билан бирга хонадонларда ўзаро меҳр-му-руват туйғуларини шакллантиришда, фар-зандларимизнинг соғлом бўлиб вояга ети-шида қўл келаёттир. Дарҳақиқат, ота-она соғлом бўлса, дунёга келадиган фарзанд-лар ҳам соғлом туғилади. Спорт билан мунтазам шугулланган инсон ҳаётда ҳеч қачон соғлиғидан шикоят қилмайди. Буни мутахассислар ҳам таъкидлашади. Ота-она ва фарзанд ўртасидаги муносабатларнинг, ўзаро ҳурмат-эҳтиром туйғуларининг шакл-

ланишида ҳам оилавий спорт мусобақала-ри муҳим омили бўлиб хизмат қилиши, шуб-ҳасиз. Биз маҳалламиздаги талай кам-чиликларни ана шундай иноқ, ҳамжият, на-мунали оилаларни барпо этган инсонлар билан биргаликда ҳал этамиз.

Албатта, маҳаллада ҳеч қандай муам-мо йўқ, дая олмайман. Чунончи, бир неча йилдан буюн тоза ичимлик суви муаммо бўлиб келаётган эди. Уни бартараф этиш мақсадида бир қанча тегишли ташкилот-ларга ёрдам сўраб мурожаат қилдик. Саъй-ҳаракатларимиз натижасида ўрна-тилган артезиан қудуги аҳолига қулайлик-лар яратди. Халқимиз азалдан болажон халқ, Фарзандлар улғаявергач, уйлайман, янги иморат қураман дейди. Маҳалла фу-қаролар йиғинига уй-жой қуриш учун ёрдам сўраган фуқароларнинг сони анча. Туман ҳокимлигига мурожаат қилиб, масалани

ижобий ҳал қилишга эришдик. Бўш ер май-донлари акратилиб, 115 кишига янги ту-раржой бунёд этиш ишларига имконият яратилди. Энг муҳими, янги қурилаётган уйлар пишиқ гиштдан, замонавий лойиҳа-лар асосида қуриляпти.

Туман ҳокимлиги, фермер тадбиркор-лар қўмаги билан кўчалар асфальт қилин-ди. Оналар ва болалар шифохонаси қад-ростлади.

Хуллас, маҳалламиз кун сайин обод бўлиб, кўркам қиёфа касб этаёттир. Бун-дай ободлик ва фаровонлик эса ҳамюрт-ларимизнинг яратувчилик қайфиятини яна-да юксалтириб, уларни эзгу мақсадлар сари ундамоқда.

Мустафо АМИНОВ,
Қашқадарё вилояти Косон
туманидаги «Роғузар» маҳалласи
оқсоқоли.

КОМИССИЯ ФАОЛИЯТИДАН

ТАДБИРКОР БИНОЛИ, АҲОЛИ ИШЛИ БЎЛДИ

Андихон шахридаги "Қаландархона" маҳалла фуқаролар йиғинининг тадбиркорлик, ҳунармандчи-лик ва касаначиликни ривожланти-риш комиссияси йиғилиши оқшом чўка бошлаган пайтда бошланди.

— Азизлар, биласиз, бугунги кунда иш-лаб чиқаришни ташкил этиш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди, — деди маҳалла оқсо-қоли, комиссия раиси Нўмонжон Ёқубов. — Аммо маҳалламизда тадбиркорликни ривож-лантириш истиғидида юрган фуқаролар анча-гина. Масалан, ҳаммамизнинг кўз олдимиз-да туғилиб ўсган Шаҳнозорнинг Қосимова ко-миссияга ўз ишлаб чиқаришини янада кен-гайтириш учун ёрдам сўраб мурожаат қил-ган. Бугунги кунда маҳалламизда 30 га яқин тадбиркор иш юртимокда. Уларнинг орасида жадал иш олиб бораётган, ўз уйида цех таш-кил этиб, аҳолини иш билан таъминлаётган бу қизимизга ҳар қанча ёрдам қилсак оз.

Комиссия аъзолари бу тақлифни ат-рофлича муҳокама қилишди. Йиғилишга комиссия аъзоси, узок йиллар ишлаб чи-қариш соҳасида меҳнат қилган Комилжон Хонкелдиевнинг сўзлари яқун ясади:

— Ҳаммамиз биламиз, маҳалламизда

бекор ётган бир бино бор. Агар комис-сия аъзолари маъқул кўрса, уни Шаҳно-захонга берсак. Менимча, у ишни яхши ташкил эта олади. Бундан ташқари оила аъзолари ҳам қараб турмасе керак. Қани, қизим, ўзингиз айтинг, эғлай оласизми?

Йиғилишда иштирок этаётган тадбир-кор Ш.Қосимова хотиржам сўз бошлади: — Албатта, ишончингизни оқлашга ҳаракат қиламан. Мен ўз уйимда цех таш-кил этиб, анча-мунча тақриба орттирдим. Ишлашни хоҳловчи фуқаролар кўп. Шунинг учун фуқаролар йиғини каттароқ жой ах-рабига беришга, ишлаб чиқаришни кенгайти-риб, янада кўпроқ одамни ишга олардим.

Комиссия аъзолари Шаҳнозахонга ма-ҳалладаги бекор ётган бинони беришга қарор қилди. Шаҳар ҳокимлиги бу қарорни тасдиқлади. Бино тадбиркорга берилди.

— Мен маҳалла фуқаролар йиғини тад-биркорлик, ҳунармандчилик ва касаначи-ликни ривожлантириш комиссияси аъзо-ларининг кўрсатган ёрдамидан миннатдор-ман, — дейди тадбиркор Ш.Қосимова. — Комиссия менинг анча йиллардан бери цех ташкил этиб, ёшларни иш билан таъ-минлаётганим ва «Устоз-шогирд» анъа-

налари асосида ёшларга ҳунар ўргатаёт-ганимни ҳисобга олди. Ишнинг кенгай-тиришим учун жой берди. Энди 40 та янги иш ўрни яратиш имкониятига эгаман.

Айни пайтда Ш.Қосимова ўзига ахратиб берилган бинодо таъмирлаш ишларини бош-лаб юборган. Унга бутун оила аъзолари ёрдам беришяпти. Таъмирлаш ишлари охирига ет-казилиши билан хориждан олиб келинган 20 та тикув машинаси ишга туширилади. Цехда меҳнат қиладиган маҳалла хотин-қизлари эса аллақачон рўйхатдан ўтказиб қўйилди. Тад-биркорнинг тақриби, цехда ишлаб чиқариш бўлимининг фахри, дам олиш, ечиниш-ийи-ниш, овқатланиш хоналари, тайёр маҳсулот-лар омбори ҳам бўлади.

Айтиш керакки, "Қаландархона" маҳал-ласида миллий ҳунармандчиликни ривожлан-тиришга муносиб ҳисса қўшиб келаятган фу-қаролар ҳам талай. Масалан, Садриддин Аб-дурахмонов турли хил мебеллар ясаб, вилоятга танилган. У ва шогирдлари томо-нидан тайёрланаётган мебеллар хорижийи-дан қолтирмайди. Бир вақтлар қўл чараёт-ган, келин олаётганлар кўп пул сарфлаб, хориждан келтирилган мебелларни сотиб олардилар. Бугунги кунда бунга ҳолат қол-

мади. Чунки Садриддин тайёрлаётган ме-беллар бежиримлиги, нисбатан арзонлиги билан ҳамюртларимизга манзур бўлмоқда.

Кейинги йилларда йиғин ҳудудидидаги «Андихонмаш» ҳиссадорлик жамияти бил-ан яқин алоқалар тикланди. Бир вақтлар корхонада ишлаб, айрим сабаблар билан бекор юрган чилангарлар Зоҳиджон Мул-лаев, Константин Петряевлар касаначилик асосида ишга жойлаштирилди. Кейинчалик тикувчи Дилоромжон Комилжонов таша-буси билан 30 дан ортқ хотин-қиз корхо-на билан шартнома асосида касаначилик-ка жалб қилинди. Бугун улар тикаётган кор-жомалар, қўлқоплар, халатларга фақат юр-тимиздагина эмас, балки ҳамдўстлик мам-лакатларида ҳам талаб катта.

Комиссия аъзолари маҳаллада ташкил топаётган янги ишлаб чиқариш субъект-ларига, ёшларни шахардаги йирик корхо-наларга ишга жойлаштиришга, «уста-шо-гирд» анъаналари асосида ҳунар ўргатиш-га катта эътибор қаратишмоқда. Натижада жорий йилнинг ўзида маҳалланинг эллика яқин фуқароси иш билан таъминланди.

Узоқбой САКОНБОВ,
"Mahalla" мухбири.

ФАОЛИЯТДАГИ ФАОЛЛАРИМИЗ

ЮРТНИ ОБОД,
ЭЛНИ ШОД ЭТИБ

Бундан чорак аср муқаддам олий ўқув юртини битирган Тўтинисо Қосимова узок йиллар маҳаллада педагог-тарбиячи бўлиб фаолият юртиди, меҳнатда тобланда, чи-ниқди. Эзгу амаллари, қилган яхшиликлари эвазига эл орасида иззат-эътиборга са-зovor бўлди. Натижада маҳалладошлари уни 2002 йили «Ўлбор» маҳалласи фуқаро-лар йиғини раислигига сайлашди.

— Тўтинисо етти йилдан буюн йиғинга раислик қилмоқда. У нафақат ишда, балки оилада ҳам меҳрибон она, намунали оила бекаси, — дейди Қосимовнинг тумани ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар қўмитаси раиси Адибахон Қосимова. — У ўз ишига сидқидилдан ёндашгани боси уни маҳалладош-лари доим ҳурмат билан тилига олади.

— Инсон қаерда қандай жамоада иш-ламасин, ўзаро ҳамжиятлик, аҳиликсиз ишда унум бўлмайди. Демокриманки, маҳаллага дахлдор барча ишларни амалга оширишимизда фаолларнинг, саховатпе-ша тадбиркорларнинг ёрдамига эҳтиёж се-замиз. Уларнинг қўмағисиз маҳалла ҳаёти-ни тасаввур этиш қийин, — дейди раис.

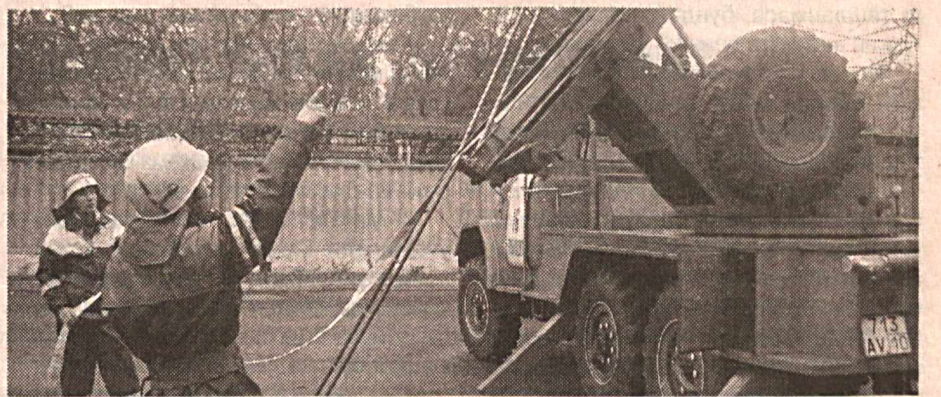
Маҳалланинг янада раванг топиши учун ёшу қари бирдек масъулдир. Бунинг гулбо-ликлар яхши билди. Хусусан, маҳалла фу-қароси Собиржон Валиев ҳам саховатпе-ша инсонлардан. У маҳалладаги кам таъ-минланган оилалардан ўнгасига 30-40 та-дан жўжа ҳада қилди. Унинг ташаббуси билан бир километр узунлидаги кўчага асфальт ётқизилди.

Асқарали МАМАТОВ

ШАРҲ

ЁНҒИН ХАВФСИЗЛИГИНИ
ТАЪМИНЛАШ

НАФАҚАТ мазкур хизмат ходимларининг, балки барчамизнинг бурчимиздир

Жорий йилнинг 24 июнида Ўзбекистон Республикаси Олий Махлиси Қонунчилик па-латасида "Ёнғин хавфсизлиги тўғрисида"ги Қонуннинг қабул қилиниши ва Сенат томонидан 29 август-да маъқулланиши халқ ҳўҳалигига, давлат ва фуқаролик ташкилотлари ҳамда аҳоли тураржойларида ёнғиннинг олдини олиш йўлида муҳим қадам бўлди. Зеро, мазкур қонун давлат ва жамоат ташкилотлари, корхона ва ҳўҳалиқлар, шунингдек, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органла-ридаги ҳар бир раҳбар ва ишчи-хизмат-чининг зиммасига катта масъулият юк-лайди. Бошқача айтганда, қонунда жой-ларда ёнғин хавфсизлиги соҳасидаги му-носабатларни тартибга солиш, мамлака-тиимиз аҳолисининг ёнғиннинг олдини олишдаги барча саъй-ҳаракатлари изчил-лигини таъминлаш мақсади кўзда тутил-ган. Унда, аввало, жамият манфаати, мод-дий ва маънавий бойликларни ёнғиндан муҳофиза этиш вазифаси мавсумий иш эмас, балки қудалик фаолиятнинг ахрал-мас қисми эканлиги кўрсатиб берилган.

Қонуннинг 1-боб 4-моддасида ёнғин хавфсизлиги тизими ҳақида сўз боради. Бу тизим, энг аввало, ёнғиннинг олдини олиш ҳамда уни ўчиришга қаратилган ҳўҳўй, ташкилий, иқтисодий, иқтисомий ва илмий-техник чора-тадбирлар, шунингдек, кўч ва воситалар мажмуидан иборат экан-лиги, унинг субъектлари эса давлат, ҳўҳа-лик бошқаруви органлари, маҳаллий дав-лат ҳокимияти органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, корхона-муассасалар, ташкилот ҳамда фуқаролар эканлиги баён этилган. Мазкур моддада ёнғин хавфсизлиги тизимига кирувчи бар-ча органлар, ташкилотларнинг ёнғиннинг олдини олиш, бартараф этишдаги ҳўҳўк ва масъулият белгилаб берилган. Шу би-лан бирга, 2-бобда давлат ва бошқа орган-ларнинг ваколатлари кўрсатилган. Олий ва кўйи давлат органларининг ёнғин хавф-сизлигини таъминлаш борасидаги фаол-иятдаги ваколатлари, бурч ва вазифалари, айни чоғда, фуқароларнинг ёнғин хавфсиз-лиги соҳасидаги ҳўҳўк-мажбуриятлари бел-гилаб берилган. Зотан, ёнғин хавфсизли-ги чора-тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишга (14-модда) бағишлан-ган вазифалар ҳам алоҳида баён этилган.

Унда қонун ҳўҳўжатлари ҳамда амалдаги нор-матив ҳўҳўжатларга мурофиқ, ёнғин хавф-сизлиги чора-тадбирлари ишлаб чиқили-ши, ташкилотлар, бинолар, иншоотлар ва бошқа мақсадлар лойиҳалаштириладиган-да улардаги мол-мулкларни сақлаб қолиш-га хизмат қилувчи ечимлар назарда тути-лиши зарурлиги аниқ кўрсатиб берилган.

Шунингдек, қонунда ёнғинни ўчириш-да ёнғин хавфсизлиги хизматининг ало-ҳида эътиборини қаратиши лозим бўлган вазифалари, ёнғинни ўчиришни ташкил этиш тартиблари, айниқса, давлат ёнғин хавфсизлиги хизмати бошқарув органла-ри ва бўлималарининг ёнғиндан сақлаш хизматининг бошқа турлари, ваколатли органлар, авария-таъмирлаш хизматла-ри ва ўзга хизматлар билан ҳамкорлиги келишувлар билан тартибга солиниши ҳақида муайян вазифалар баён этилган.

Маълумки, ёнғинларнинг олдини олиш ва уларни келтириб чиқарувчи омилиларга йўл қўйилмасликда тарғибот-ташвиқот ишлари муҳим аҳамият касб этади. Иш-лаб чиқаришнинг барча соҳаларида, ай-ниқса, маҳаллалар ва қишлоқ фуқаролар йиғинларида ёнғин хавфсизлиги қоида-ларини тарғиб этиш кўзланган мақсадга эришишнинг муҳим омилларидан сана-ланади. Бунда ёнғин хавфсизлиги талаб-ларини фуқаролар онлига сингдириб бо-риш каби вазифаларнинг баҳарлилишида фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари билан ҳамкорлик ҳам қонун моддаларида ўз аксини топаган.

Қонунда ҳар бир муассаса раҳбари-нинг ёнғин хавфсизлигини таъминлашдаги масъулияти белгиланган. Шу билан бирга, соҳанинг ташкилий томонлари ҳам эъти-борга олинган. Айни пайтда, қўнғили ёнғин ўчириш дружинларини ташкил этиш, улар-га раҳбарлик қилиш ва уларнинг хизмат вазифалари, бурч ва ҳўҳўқлари ҳам кўрса-тиб берилган. Ҳўҳўжатда ёнғин хавфсизли-ги хизмати тизимини мoliялаштириш, мод-дий-техника таъминоти ва бошқа қўллаб-вазифалар қамраб олинган. Эндиликда қонун билан танишиб чиққан ҳар бир киши ёнғин хавфсизлигини таъминлаш биргина давлат ёнғин хавфсизлиги хизмати ҳўҳўд-ларининггина эмас, балки барчамизнинг бурчимиз эканлигини аниқлайди.

Даврон ҚАМБАРОВ,
ИИБ ЁХББ ЁХТТ катта муҳандиси.

ЎҚУВ МАШКИ

ФАВҚУЛОДДА ҲОЛАТЛАРДА

Кейинги пайтларда аҳолига фавқу-лодда вазиятларда қандай ҳаракат-ларни лозимлигини тушуниришга доир тадбирларни олиб боришда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқа-риш органларининг ҳам хизмати катта бўлмоқда. Айниқса, фуқаролар йиғиннинг бу мавзудаги тарғибот-ташвиқот ишлари те-гишли ташкилотлар билан ҳамкорликда олиб борилаётгани яхши самара бераёттир.

Чунончи, «Маҳалла» жамгармасининг Сирдарё вилояти бўлими ва вилоят Фавқу-лодда вазиятлар бошқармаси қишлоқлар-да фавқулодда вазиятларнинг олдини олиш, аҳолини ҳар қандай табиий техноген вазият-ларга тайёрлаш борасида ўзаро ҳамкор-ликни йўлга қўйган. Белгиланган қўшма тад-бирларда мутахассислар қишлоқ ва ма-ҳалла фуқаролар йиғинлари ҳудудига аҳоли-ни турли қўриқчидаги фавқулодда вазият-лардан муҳофазаланиш тартиб-қоидалари-ни ўргатиш мақсадида ўқув машғулот, суҳ-бат ва семинарлар ўтказишяпти. Тушунти-риш ишларида кўргазмалар воситалардан кенг фойдаланилмоқда.

Тадбирларда маҳалла посбони жамоат тузилмаси, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича масла-ҳатчилар ҳам ўз тақрибларини ошириш-моқда. Улар ҳамкорликда ишлаб чиқилган тадбирлар режаси асосида фавқулодда ва-зиятларга оид тарғибот-ташвиқот ишлари билан мунтазам шугулланишяпти. Яқинда режага мувофиқ, вилоят фавқулодда вази-ятлар бошқармасининг раҳбарлар тарки-бинини тайёрлаш марказида маҳаллалар ра-ислари, уларнинг котиблари, посбонлар, хо-

тин-қизлар кенгашлари раислари ҳамда ди-ний маърифат ва маънавий-ахлоқий тар-бия масалалари бўйича маслаҳатчилари учун ўқув машғулотли ўтказилди. Жорий йилда вилоятнинг тўртта туманидаги маҳалла-ларда тақриба-синав машқлари олиб борилди.

Сирдарё туманидаги «Ахўб» маҳалласи Сирдарё соҳилига яқин ҳудудда жойлашгани сабабли, бу ерда аҳолини сув тошқинидан муҳофиза қилишнинг махсус тактик ўқув ма-шқлари ўтказилиб, аҳолига зарур тушунар-лар берилди. Темир йўл ҳамда автомобиль йўллари яқин ҳудудда жойлашган Гулис-тон туманидаги Алишер Навоий номидаги ва Ховос туманидаги «Чаманзор» маҳалла-ларида фавқулодда вазиятларда аҳолининг ҳаракат тартибига доир ўқув машқлари, ма-ҳалла фаоллари билан суҳбат, ўрашува ва семинарлар ташкил этилди. Мактаб ўқувчи-лари ушбу мавзу бўйича иншо ва баёнлар ёзди.

Тақдирлаш керакки, Фавқулодда вазият-лар вазирлиги ҳамда ЮНИСЕФ ҳамкор-ликда аҳолини табиий техноген вазиятлар-да муҳофиза қилиш, айниқса, жабрланув-чиларга табиий ёрдам кўрсатиш, одамлар-ни хавфсиз жойларга қўчириш, моддий ва маънавий бойликларни сақлаб қолиш бо-расида олиб бораётган ишларига «Маҳал-ла» жамгармасининг ҳам жалб қилингани яхши самара бераёттир. Ҳозирда қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йиғинлари, фавқулодда вазиятлар бошқармаси, халқ таълими, соғ-лиқ сақлаш муассасалари билан ҳам-корликни янада кучайтириш бўйича муайян ишлар амалга оширилмоқда.

Тошпўлат ҲАЙИТБОВЕВ,
"Mahalla" мухбири.

МАЪНАВИЙ МУҲИТ БАРҚАРОРЛИГИ

оилада ҳам, маҳаллада ҳам ёшларнинг маънан етук ва баркамол бўлиб вояга етишини таъминлайди

Биз бир оиламиз. Яхши-ёмон кунларда бир-биримизга суянч, елкадош бўлишимиз лозим. Шундагина ўртамиздан меҳр-оқибат кўтарилмайдиган. Маҳалла тинчлиги, хонадонлар осойишталиги ҳаммамиз учун гўяда муҳим. Оиланинг ички одоб-ахлоқ қоидаларига бепасанд қараш, уларни четлаб ўтишга ҳеч ким ҳақли эмас.

Маслаҳатчилар ўқув-семинарида

Бир кун арзиманг сабабларга кўра ни-золашиб, фарзандларини бир-биридан ажратиб олишга қарор қилган икки қуданинг ўртасига тушиб, уларни: «Ўртангиздаги ар-зизмаган жонларда ҳам оиланинг нима айби бор? Сизнинг жанжалингиз тўғрисида ёш оила бўзилиб кетаверадими, уларнинг норасида фарзандлари тақдирини нима қиладиган?» деган панду насихатлар билан яраштиришга ҳаракат қилдим. Бу ишга эл қайнони-ларини жалб этдим. Икки қайнана ўз хато-сини тушуниб етган бўлса-да, ён босишни истамай, оёқ тираб олишган эди. Бу жоҳар-рони бартараф этиш учун ўн кун вақт кетди. Албатта, мен кетган вақтига ачинганим йўқ. Лекин шу вақт ичида ҳар иккала қуданинг уйда ҳаловат бўлмади, ёш келин-куёв аса-биллашди. Тўғри, биз ёлб-юғуриб оилани сақлаб қолдик, бироқ ёш оилани ушлаб тур-ган маънавий устунлардан бирига дарз кетди. Унинг ўрнини тўлдириб, буғунай қўнғил-дан чиқариб ташлаш аниқ мушкул...

Сир эмас, айрим хонадонларда тушун-мовчиликлар, арзиманг сабаблар тўғрисида қайнана-келин, қуд-анда ўртасида низо-лар бўлиб туради. Уларни яраштириш, ёш оила-лар, уларнинг фарзандлари тақдирини ҳақда қайғуриш маҳалла маслаҳатчисининг вазифа-си. Маҳалламиз қайнониларидан Матлуба Чўлпиева, Зайна Раҳимова, Бунёюр Шоҳма-рдонованинг қўлига тўғайли, ҳудудда бу бо-рада олиб бориладиган тушунтириш ишлари са-

мараси ўларок, ажралишлар сони кескин ка-майди. Албатта, бу ҳамма оилалар намуна-ли, бизга иш қолмади, дегани эмас. Оила бор экан, нордон гаплар бўлиб туради. Бун-дай дамда бепарволик қилинса, турли низо-лар жанжалга, жанжал эса совуқчиликка ай-ланиб кетиши мумкин. Дард газак олиб кет-маслиги учун хонадонлардаги маънавий му-ҳит, эр-хотин муносабатлари, фарзандлар тар-биясида хабардор бўлиб бориш, бунинг учун суҳбатлар, тадбирлар ўтказиб туриш зарур. Ана шунда маслаҳатчи маҳалладаги маъна-вий муҳитдан тўлиқ бохабар дейиш мумкин.

Дарҳақиқат, маҳалла ўз уйимиз, ўлан тўшагимиз. Бу ерда истикомат қиладиган-лар, қимилгидан қаттиқ назар, ёшми, қарим-ли тенг ҳуқуқли. Минг йиллардан буён шакла-ниб келган миллий урф-одатларимизга, анъ-ана ва қадриятларимизга, тартиб-интизом-га риоя қилиш ҳар бир маҳалладошимиз-нинг инсоний бурчи. Яшаб турган жойининг ободлиги, тинчлиги, эртанги кунини учун барча бирдай масъул. Тўғри ҳам, азда ҳам ёнма-ён турадиган бундай одамлар эса ҳеч қачон бир-бирининг юзига терс қарамайди.

Бу хайрли ишларни ижобий ҳал этишда

нуроний отахону онахонларимизнинг ҳам ҳис-саси катта. Улар билан кенгашиб, қуд-анда, ёш оила, қайнана-келин ўртасида юзага ке-ладиган айрим тушунмовчиликларни муро-са йўли билан ҳал этишга уринимиз, тараф-ларни аҳилликка қаҳурамиз.

Бирор хонадонда нотинчлик, келишмов-чилик юзага келганини сезсам, дарҳол саба-бини аниқлашга, масалани ижобий ҳал этишга киришаман. Нотинч хонадонга оила қувон-ни қайтарсамгина хотиржам тортаман.

Фаолиятим давомида фуқаролар йиғини раиси Дилором Нўрмонова, ёши улуг ин-сонлар, посбон Улугбек Каримов, профи-лактика инспектори Хусниддин Ҳаққулловнинг қўлигага таянган. Ҳудуддаги Имом Бухо-рий масжиди имом-хатиби Имомали Ам-руллаев, катта ҳаётий тажрибага эга Шойим бобо Эшонқулов, Қаноат Бердмуродов, Фа-рида Ҳасимова сингари турмушининг паст-баландини кўрган-билган отахону онахонлар маслаҳатчиларим. Тўй-маъракаларни ихчам, кам-чиқим, дабдабаларсиз, мазмунли ўтқа-зишга интиламиз. Аҳоли ўртасида жанжал, жиноят, тартибсизликларнинг олдини олиш мақсадида тарғибот-ташвиқот ишларини

йўлга қўйганмиз. Ёшларни касб-ҳунарга ўрга-тиш, хотин-қизларни касаначилик асосида иш билан таъминлашга қўмаклашамиз.

Эртанги кун эгалари бўлиши ёшлар до-имо назоратимизда. Маҳалламиз ҳудудда «уста-шогирд» анъанаси азалдан ривож то-пган. Бу анъаналар бугун ҳам давом этаётди. Ёшларимиз спорт соҳасида ҳам илғор. Ма-салан, Муҳаммаджон Умаров эндигина 14 ёшга киришди. Бироқ у маҳалламиз, юр-тимиз довуғини таратишда ўз ҳиссасини қўшди. Спортнинг қаратэ тури бўйича ўсмир-лар ўртасида тенгсиз эканини уч қарра на-мойиш этди. Уч қарра республика чемпиони бўлди. Республика миқёсида, халқаро мусо-бақаларда иштирок этиб, 3 та олтин, 17 та кумуш ва бронза медалини қўлга киритди. Муҳаммаджоннинг бундай муваффақиятла-рида устози Маҳмуджон Суяров, йиғин раи-си ва фаолларининг хизматлари катта.

Қаерда оила, маҳалла тинч бўлса, ёшлар маънан етук, баркамол инсонлар бўлиб во-яга етади.

Гулнора РАШИДОВА,
Нарпай тумани Амир Темур
номидаги маҳалла маслаҳатчиси.

МУҲИМ ТАВСИЯЛАР

ЯХШИ ГАПИРИШНИ ЭМАС, ЯХШИ ТИНГЛАШНИ БИЛИНГ

Маслаҳатчининг маҳалладаги фаолияти ҳам гўёки бир таш-вишли, муаммоли оиланинг дардини тинглаш ва ўринли йўл кўрсатиб бериш билан ба-робар. Бу борада муомалани ўрнатиш-нинг сир-асрорларини, аввало, масла-ҳатчи ўзи ўрганиши, сўнгра бу амални бошқаларга ўргатиши лозим.

Айтиш лозимки, аслида, ҳар бир ин-соннинг ҳаётдаги ижтимоий тажрибаси, унинг ким эканлиги, фазилатлари, ҳатто-ки салбий ва ижобий жиҳатлари ҳам му-лоқот, яъни у билан бўлган муомала жа-раёнларининг маҳсулидир.

Ривоятлар ва эрталарда қайд этили-шча, қадимда одамларнинг қилган яхши ишлари учун ҳам, ёмон ишлари учун ҳам жазо бериш мақсадида уларни ёлғизла-тиб қўйишар экан, яъни шу одамда бош-қалар билан мулоқот ўрнатиш учун шаро-ит бўлмаслигига ҳаракат қилишган. Ле-кин биламизки, ҳар бир киши дунёда тан-ҳ, одамлардан ажралган ҳолда яшай ол-майди. У ҳақиқатда бошқалар билан муло-қотда бўлиши зарур. Чунки, мулоқот ин-соннинг асосий эҳтиёжларидан биридир.

Машҳур французиялик шифокор Ален

Бомбар шуни исботлаганики, кема ҳало-кати тўғрисида суҳбатнинг устиди қолган ин-сон кам деганда бир ой яшайи мумкин.

Бироқ у уч сутка ўтар-ўтмас ҳалок бўла-ди. У очлик ва ташналикдан эмас, балки ёлғизлик даҳшатидан вафот этади.

Киши ҳар кунни ўнлаб кишилар билан учрашади, турли мавзуларда суҳбатла-шади. Ҳар бир инсон ким билан учра-ша, унинг ҳурмати ва ҳақ, одоб-ахлоқ доирасидан четга чиқмаслиги, бадфеъл бўлмаслиги керак.

Охириги йилларда жуда кўпчилик му-тахассислар барча баҳарилардан вази-фарларнинг энг мураккаби одамлар би-лан тинчлиқ, уларга таъсир кўрсати-тиш, улар фаолиятини тўғри ташкил қилиш ва бошқариш эканлигини эътироф эт-моқдалар. Чунки инсоният тараққиёти да-вомида кўп ютуқларга эришди билан эришдики, унинг қўлидан келмаган соҳа-си қолмади. Лекин ҳамма ишларни де-ярли забот этган инсон ўзaro инсоний муносабатларда муомалани самарали олиб бориш йўли-йўриқларини ҳали ҳам эгаллай олмаганини кузатамиз.

Маълумки, маҳалладаги бир хонадон-га таъриф буюрганингизда кимдир сизни тинглайди, кимдир эса ўзи гапиришни иста-йди. Орангиздаги мулоқотнинг тушунлиги кечиши гапириш ва тинглашнинг қанча-лик ўзарo мослигига, бир-бирини тўлди-ришига боғлиқ бўлади. Сиз бирор ким-са билан суҳбатлашганда унинг қўнғилдаги фик-рини гапириб олиш имкониятини ярати-шингиз жуда тўғри бўлади. Машҳур аме-рикалик нотик, психолог Дейл Карнеги «Яхши суҳбатдош — яхши гапиришни би-ладиган эмас, балки яхши тинглашни би-ладиган суҳбатдошдир», деганда айнан шу қобилиятнинг нақадар зарур эканлигини кўзда тутган бўлса керак. Чунки тинглаш орқали сиз бир одамга ўз фикр-ўйларини тўлиқ гапири олаётганга имкон яратар экан-сиз. Бу эса суҳбатдош ҳақида ижобий фикр шаклланишига асос бўла олар экан.

Мутахассисларнинг аниқлашларинча,

35 — 40 фоиз кишилар ойлик маошлари-ни одамларнинг «тинглаганлари» учун олар-канлар. Бундан шундай ҳулоса келиб чи-қадикки, мулоқот жараёнида сиз нафақат таъсирли, маъноли гапиришни, балки одамларнинг турли муаммоларини эши-тиш учун, тинглаш қобилиятини ҳам эга бўлишингиз керак. Қолаверса, ҳар бир киши шуни инобатга олиши керакки, ин-сонда битта оғиз ва иккита қулоқ борди-р, бу эса, ўз навбатида, бир марта гапириш ва кўпроқ тинглаш лозим экан-лигини аниқлатади.

Шу ўринда бир киши билан суҳбашар экансиз, яхши гапиручи бўлиш билан бир-га яхши тингловчи бўла олишни эгаллаш кераклигини ёдда тутишингиз керак. Пси-хологларнинг фикрича, тинглашнинг тур-и

кўп, лекин асосан биз кундалик ҳаётда унинг икки усулини қўлаймиз:

- сўзма-сўз қайтариш
- бошқача талқин этиш.

Биринчиси, суҳбатдош сўзларининг бир қисmini ёки яхлитлигини қайтариш орқа-ли, шерикни қўллаб-қувватлашни билди-ра, иккинчи усул эса шерикимиз сўзлари-ни тинглаб, ундаги асосий маънони мух-тасар этиб, ўзимизнинг талқинимизда ифо-да этишни аниқлатади. Иккала усул ҳам сиз билан мулоқот қилаётган инсон учун му-ҳим, у сизнинг тинглаётганингизни, ҳатто-ки унинг фикрларига қарши эмаслигини-ни билдиради. Бундан ташқари биз яхши тинглаётган бўлиб, «Йў-э?», «Наҳотки?», «Қаранг-а?» каби лўқмалар билан ҳам суҳ-батдошимизни гапиришга, янада ўз фикр-ларини ойдинлаштиришга ёрдам берган бўламиз. Бу усуллар оилавий ўзарo муно-сабатларда қўллansa, у ҳолда тушунмов-чиликлар ва уларнинг натижасида низо-лар, жанжаллар бўлмайди. Масалан, қай-нана-келин муносабатларида келин томо-нидан қайнанаси йўл-йўригини, маслаҳа-тини тинглаб амалга ошираётганини кўрсати-тиш, эр-хотин муносабатларида турмуш ўртокларининг айтган сўзларининг ўзарo муно-сабатларда баҳариллаётганини ҳис этишлари, ота-она ва фарзанд орасидаги муносабатларда ҳам шу жиҳатларнинг ба-жарилиши юқорида таъкидлаганимиздек, зиддиятли ҳолатларнинг олдини олишга ёрдам беради. Шунинг учун оилада, ма-ҳалладами, ўқуш ёки иш жойидамиз, ўзарo муносабатларда бошқаларнинг ўз фикри-ни айта олишга имкон яратиш билан бир-га шу фикрнинг маъқул томонларини ба-жаришга ҳам интилиш керак.

Маҳалла маслаҳатчиси ишлатадиган ҳар бир сўз, лўқма, маслаҳат ва насихат тарозига солингандай аниқ ва маъноли бўлиши лозим. У ўз фикрини таъйиқ йўли билан, тантанавор ёки дўқ қилиб халққа етказишга маънан ҳаққи йўқ. Маслаҳат-чиға ҳар бир фикр маъноли, самимий, ўзга ҳудуд аҳолиси менталитетига мос тарзда етказилади. Масалан, маслаҳат-чи хонадонга кирганда, эгаси у ёки бу ғоя, аслида, нима мақсадда баён этила-ётганини бирдан тушунмаслиги мум-кин, балки фикрлар ва фикр алмашину-влар жараёнида ўзига ҳам тарзда ҳулоса ясаганига имкон берилади. Асосий, му-ҳим фикр суҳбат жараёнининг тахминан ўртагарида баён этилади, бошида, охи-рида аниқлаш ва миёда қайта ишлаш асос бўлган материал, ҳаётини мисоллар, факт-лар билан баён этилади.

Халқимиз шу боис «Сўз — ақл таро-зиси» деган мақолни тез-тез ишлатади. Инсон мартабаси унинг сўзидан билина-ди, лекин сўзининг мартабаси киши билан белгиланмайди. Нодир манбалардан бири «Қўбсунома»да Қайқовус ўғли Гилоншоҳ бундай дейди: «Киши суҳбатдон, су-ҳангўй (нотик) бўлиши керак... Суҳангўй шул киши бўлганки, ул ҳар сўзни деса, халққа маъқул бўлган... Бундай кишилар оқиллар қаторига киргай». Ҳар бир мас-лаҳатчи ҳам сўзга бой, гапга чечан, ра-вон нутқ эгаси, суҳбатдон бўлиши керак.

Ҳа, бидишмоқчи бўлган фикрнинг об-дон пухталаниши, сайқалланиши, кейин-гина тилга чиқарилиши инсонни юксак-ликка кўтарди, унга латофат бағишлай-ди. Шунинг учун ҳам инсон қалбдан чиқ-қан самимий, гўзал сўзларга ва ширин муомалаларга ўзига эҳтиёж сезади. Муҳи-ми, Сиз маҳалланинг қўни қўнган аъзо-си бирон-бир хонадонга унинг муаммо-сини енгиллаштириш учун кирганда, «Мен га-пираман, улар айтганимни қилишсин» шорири остида эмас, ҳар бир гапим ким-гадир оз бўлса-да, наф келтирсин, де-ган илмлик билан ўз ақл тарозингизда чамалаб, сўнгра сўзлашга ўрганинг.

Бунинг учун инсон ҳар доим ўз муста-қил фикрлар қобилиятини шакллантириб, сайқаллаб бормоғи ва шу орқали ибрат-ли хулқ соҳибига айланишга даркор.

«Мустаҳкам оила — маҳалла таянчи» китобидан олинди.

САЛОМАТМИСИЗ, МАҲАЛЛАДОШ?

ИШЛАР ҚЎЛАМИ КЕНГ, МУАММО ЭСА ДОЛЗАРБ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2009 йил 13 апрелдаги «Она ва бола саломатлигини муҳофаза қилиш, соғлом авлодни шакллантиришга доир қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори ва шу асосда қабул қилинган Дастур ижроси тўғрисида жойларда ҳомиладор аёлларга тиббий ёрдам кўрсатиш, она ва бола саломатлигини муҳофаза қилиш тизимини ривожлантиришга қаратилган қатор ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, бу борада перинатал ва скрининг марказлари фаолияти диққатга сазовордир. Мухбиримиз Сурхондорё вилоти Перинатал маркази гинеколог Рохатой Худойёрова билан учрашиб, ушбу қарор ва Дастурнинг аҳамияти ҳамда унинг вилотда бажарилиши хусусида суҳбатлашди.

— Мамлакатимизда аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлашга ҳамиша жиддий эътибор қаратиб келинган. Перинатал марказларнинг ташкил этилиши бу борада янги қадам бўлди. Айтинчи, сиз фаолият юритаётган Сурхондорё вилот Перинатал маркази фаолиятининг асосий йўналишлари нималардан иборат?

— Марказимиз фаолиятининг асоси-ни Ўзбекистон Республикаси Президен-тининг «Она ва бола саломатлигини му-ҳофаза қилиш, соғлом авлодни шакл-лантиришга доир қўшимча чора-тадбир-лари тўғрисида»ги ҳамда шу асосда 2009 йилнинг 1 июлида қабул қилинган «2009-2013 йилларда аҳолининг репро-дуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, соғлом бола туғилиши, жисмоний ва маънавий баркамол авлодни вояга ет-

казиш борасидаги ишларни янада ку-чайтириш ва самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари Дастури тўғрисида»ги қарорлари талабларини ҳаётга татбиқ этиш ташкил қилади. Айни пайтда аҳоли ўртасида соғлом болалар туғилиши ва уларни тарбиялаш, туғиш ёшидаги, ай-ниқса, вилотнинг олис қишлоқларидаги аёлларни, никоҳдан ўтувчи шахсларни мунтазам тиббий қўриқдан ўтказишга катта эътибор бериляпти. Шунингдек, қиз-ларни мажбурий профилактика қўриқка жалб этишни тизимли асосда олиб бо-ришга, фертил, яъни туғиш ёшидаги аёл-ларни тиббий жиҳатдан тўғри тарбия-лашга, туғуруқ орасидаги муддатни узай-тиришга, номатлуб ҳомиладорликдан сақ-ланишга, қариндошлар ўртасидаги ни-коҳларнинг олдини олишга ҳам ҳаракат қилияпти. Бу ишларни самарали олиб боришимиз учун юқорида қайд этиб ўтилган қарор ҳамда Дастур қўлланма

бўлиб хизмат қилмоқда.

— Бу каби ишларни кенг қўла-да ташкил этиш осон кечмайди, албатта. Асосан, қайси ташкилот-лар билан ҳамкорликда фаолият юритяпсизлар?

— Ҳақиқатан ҳам ишлар қўлами кенг, муаммо эса долзарб. Қолаверса, бир мақсадга қаратилган бўлса-да, ташкил этиладиган ва амалга ошириладиган ва-зифалар турли йўналишга эга. Аввалам-бор, шуни таъкидлашим керакки, мар-казимиз қўшида махсус гуруҳ тузилганли-ги кўп жиҳатдан ишимизни осонлаштир-моқда. Бундан ташқари, жойлардаги хо-тин-қизлар қўмиталари, маҳалла жам-ғармаси бўлинмалари ва бошқа мута-садди ташкилотлар ҳамкорлиги яхши са-мара бермоқда. Перинатал марказимиз қўшидаги ана шу гуруҳ аъзолари жой-лардаги ташкилотлар, маҳаллалар билан ўқув муассасаларини ҳам жалб этган ҳолда самарали фаолият олиб борапти.

Асосий мақсад аҳоли репродуктив са-ломатлигига қаратилган. Биринчи гада маҳаллаларда яшаётган аҳоли соғлигини муҳофаза этишга, аёллар ўртасидаги тиб-бий-профилактика ишларни кучайтиришга ва шу орқали олдимиздаги вазифаларни урдалашга интиляпти. Шу ўринда вило-ят аёллар маслаҳатхонаси билан ҳам яхши ҳамкорликда ишлаётганимизни таъ-кидлаб ўтмоқчиман.

— Юқорида маҳаллалар билан ҳам яқин ҳамкорликда фаолият

юритяпмиз, дедингиз...

— Тўғри, ҳозирга қадар вилотнинг деярли барча туманларидаги олис қиш-лоқларда бўлиб, аёллар билан учрашиб, зарур тиббий маслаҳатларни, ёрдамлар-ни бериб, кенг қўламда тушунтириш иш-ларини олиб бораётиш. Бу борада биз-ларга маҳалла раислари, маҳаллалар-нинг диний маърифат ва маънавий-ах-лоқий тарбия масалалари бўйича мас-лаҳатчилари ҳам яқиндан қўмак бериш-моқда. Мисол учун, ҳозир биргина Тер-миз шаҳрида 29764 нафар туғиш ёши-даги аёллар истикомат қилишади. Улар билан маҳаллалар, аёллар маслаҳатхо-наларида тушунтириш ишлари олиб бо-ряптимиз. Ўрни келганда таъкидлаш ло-зимки, маҳаллаларда истикомат қила-ётган аҳолининг тиббий маданиятини ошириш мақсадида соғлом турмуш тар-зини тарғибот этиш учун мутахассислардан иборат махсус гуруҳлар тузиб, мавзуга оид учрашувлар, суҳбатлар, очик муло-қотлар ҳам ташкил этилмоқда. Ҳозирги кунда биргина Термиз шаҳридаги ма-ҳаллаларга 40 нафар ҳамширалар би-риктириб қўйилди ва улар мунтазам ра-вишда тарғибот ҳамда тушунтириш иш-ларини олиб боришмоқда. Айниқса, тўртта ва ундан ортқ фарзанди бор она-ларнинг рўйхати олинганлиги, улар би-лан алоҳида суҳбатлар ўтказилаётган-лиги ўз самарасини бермоқда.

«Mahalla» мухбири Ёдгор АШУРОВ суҳбатлашди.

ОРАМИЗДАГИ ОДАМЛАР

ГЎЗАЛЛИККА ОШУФТА ДИЛ

Бир кун Ҳабибулло деган сартарош та-нишим шундай деб қолди:

— Мамалякамиз мустақилликка эриш-гач, кўпгина юртдошларимиз ўз истеъдо-дини дунёга намойиш этишга, эшитиб, қўриб, фаришад кетасан киши.

— Биламан, айниқса спорт ва мусиқа санъати борасида қўлга киритилаётган ютуқ-ларни айтаман.

— Сиз фақат спорт билан санъатни би-ласиз-у, бошқасидан беҳабарсиз. Жуда кўп-ла соҳалар қаторида, дейлик, сартарош-лик ва косметология бўйича халқаро миқёс-да ўтаётган кўрик-тановларда ҳам юртимиз вакиллари муваффақиятли иштирок этишля-пти. Шундай тановлардан бирининг қолиби ҳамюртимиз Фарҳод Шомуродов эканидан ҳам хабарингиз йўқ, шекилли.

Бу суҳбатга аниқ вақт бўлди. Ҳабибул-лонинг айтганлари хотирамда чарх уравер-ади. Бу бир баҳона бўлди-ю, Фарҳод Шо-муродов билан суҳбатлашимизга муваффақ бўлдим.

Фарҳод ака ёшлигидан Мангит шаҳрида эътиборга тушган сартарош. Қўшчон Эшму-

родовга шогирд тушади. Шогирд устозининг қайчи ва устара тутган қўлларининг қаққон ҳаракатларини диққат билан кузатиб, ўзи-нинг маҳоратини ошириб боради. Устоз ишончини оқлаган Фарҳод қўп ўтмай, унинг «оқ фотика»си билан ўзи мустақил фаоли-ятни бошлайди.

Орадан бир-икки йил вақт ўтгач, Фарҳод Тошкент Давлат университетига (ҳозирги ЎзМУ) ўқишга кириди. У ерда тахсил олиш билан бирга ўзи қизиққан ва ёшлиқдан пух-та эгаллаган касбини ҳам ташлаб қўймай-ди, ўқишдан бўш вақтларида сартарошлик сир-асрорларини янада мукамал ўрганади. 1980 йил Тошкент шаҳрида ўтказилган собик иттифок сартарошлар ва косметологлар кўрик-тановида Фарҳод Шомуродов со-вринли ўринлардан бирига лойиқ, деб то-ғилди.

Фарҳод Шомуродов узок йиллар Тош-кент шаҳар аҳолига маиший хизмат кўрсати-тиш бирлашмасига раҳбарлик қилди. Ўз кас-би учун доимо жон қўйдирган бу инсон мам-лакатимизда сартарош ва косметологлар ас-социациясини тузиш тақлифи билан чиқди.

2006 йили Ўзбекистон сартарошлар ва кос-метологлар ассоциацияси тузилиб, Фарҳод Шомуродов ассоциация раҳбари этиб сай-ланди.

— Ассоциация-ни тузишда ва унинг фаолиятини йўлга қўйишда мен-га ҳаёрий-ҳилоқ қил-ган барча дўстла-римдан, ҳамкасб-ларим шогирдларим-дан, ташаббусимни қўллаб-қувватлаган ва зарур моддий-маънавий қўмак кўрсатиб келаётган мутасадди ташки-лотлардан доимо миннатдорман, — дейди Фарҳод Шо-муродов. — Ёлғиз отининг чанги чимас, чанги чиқса ҳам донги чимас, деб беҳижга айтаманлар. Фарбада махсус гўзаллик институтлари фаолият юри-

тади. Уларда Шарқ гўзаллик санъати силари обдон ўргатилиши бежиз эмас. Зеро, Шарқ барча илму урфон, адабиёту санъат қатори, гўзаллик борасида ҳам илғор саналган. Шон-ли тарихимизнинг, айниқса, ўрта асрларга оид қисмида маликалар ва аслзодаларнинг соч турмақлари ва шу каби бошқа пардоз-андозлари хусусида қўллаб-қувватлаш мавзуд.

Фарбада махсус гўзаллик институтла-ри фаолият юритади. Уларда Шарқ гўзаллики санъати силари обдон ўргатилиши бежиз эмас. Зеро, Шарқ барча илму урфон, адабиёту санъат қатори, гўзаллик борасида ҳам илғор саналган. Шонли тарихимизнинг, айниқса, ўрта асрларга оид қисмида маликалар ва аслзодаларнинг соч турмақлари ва шу каби бошқа пар-доз-андозлари хусусида қўллаб-қувватлаш мавзуд.

Утган йили Санкт-Петербург шаҳрида ўтказилган «Гўзал-лик фестивали»да мамлакатимиз вакиллари ҳам иштирок этишди. Хусусан, Фарҳод Шо-

муродов олтин медаль ва кубок билан тақ-дирланди.

Ҳа, Фарҳод акадек гўзалликка ошуфта қалб эгаси уни теран ҳис этади. Унинг шу йил март ойида Финляндиянинг Хельсинки шаҳрида ўтган халқаро гўзаллик танловига ҳакамлар ҳайъати аъзоси сифатида тақлиф этилгани ҳам бежиз эмас. Эътиборли жиҳа-ти шундаки, ҳайъат аъзолари беш кишидан иборат: Англия, Япония, Германия ва Фин-ляндиядан. Бешинчиси эса Ўзбекистонлик Фарҳод Шомуродов бўлди.

Жорий йилнинг сентябрь ойида Санкт-Петербургда «V Халқаро Гўзаллик фести-вали» ўтказилди. Мазкур танловда Америка, Германия, Финляндия, Эстония, Япония, Швейцария сингари дунёнинг ривожланган 80 та давлатидан сартарош ва косметолог-лар иштирок этиди.

Бунга Ўзбекистон с

Набирага биринчи сабоқ...

© фото-Носир Хамдаров

Ҳамкорлик маркази таъсирчан кучга айланди

Кейинги пайтларда юқори синф ўқувчиларининг айрим хатти-ҳаракатлари мактаб директори Фарида Жуманиёзовани безовта қилди. Баъзи ўқувчиларнинг бозор-ўчар ишларига аралашиб, давомат тўлақонлиги таъсир қилаётгани, айримларининг мактаб формасини киймай дарсга келаётгани, ҳатто қиз болалар ичида тилла тақинчоқлар тақиб, машгулотларга қатнашаётганлар борлиги ҳақидаги хабарлар бежиз эмаслигига ўзи ҳам ишонч ҳосил қилди. Бу масала «Оила—маҳалла—мактаб ҳамкорлиги маркази»нинг навбатдаги йиғилишида кўриб чиқилди.

Ха, тумандаги Халқ таълими бўлимига қарашли 37-умумий ўрта таълим мактаби қошида ташкил қилинган «Оила—маҳалла—мактаб ҳамкорлиги маркази»да олиб борилаётган ишлар кўлами, маз-

мун-моҳияти, айниқса, самарадорлиги кўпчилигининг эътиборига сазовор бўлмоқда. Марказ таркибиде туман хотин-қизлар кўмитаси, «Маҳалла» жамғармаси, «Камолот» ЁИХ туман Кенгаши, туман ички ишлар бўлими, прокуратура, маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари ва фаолларини бирлаштирган ҳолда алоҳида тадбир-режалар асосида фаолият олиб боришмоқда. Бу ўқитувчи ва ўқувчиларнинг маънавий, ҳуқуқий билимларини ошириб, ўқиш ва жамоат ишларидаги фаоллигини кучайтирмоқда. Бу ерда 11 кишидан иборат ишчи гуруҳи тузилган. «Одобли бола элга манзур», «Бир болага етти маҳалла ота-она», «Одоб боши ассалом, иш боши интизом», «Хонадонда шахсий кутубхона», «Кимнинг кучаси обод?», «Қайнама ҳам она», «Фарзанд келажиги — эл-юрт икболи» каби мавзуларда турли маънавий-маърифий тадбир-

ларни ўтказиш йўлга қўйилган.

Бундан ташқари оилаларда тиббий маданият ва ҳуқуқий саводхонлиқни ошириш борасида ҳам кенг кўламда иш олиб бориляпти. Маънавий-маърифий ишлар бўйича мактаб директори ўринбосари Зумрад Абдуллаева, ота-оналар кўмитаси раиси Яшин Ражабов, туман халқ таълими бўлими ходими Жаббор Нурматов, 5-, 8-, 9- маҳаллалар фуқаролар йиғинлари раислари Бахтиёр Ражабов, Йўлдош Нурматов, Сотимбой Латиповлар турли тадбирлар ўтказишнинг ташкилотчи ва ташаббускорлари бўлишмоқда. Яқинда ўтказилган «Фахрийлар — фахримиз» кечаси ҳам қизиқарли ва ибратли бўлди. Кўпни кўрган отахону онахонлардан Хасанбой Сотимов, Гулчехра Собирова, Дилбар Ражабовалар ёшларга ўз умр йўллари ҳақида гапириб, уларни камтар, меҳнатсевар, ҳаётда ҳамиша фаол

бўлишга даъват этдилар.

Ҳамкорлик маркази томонидан мактабга ҳомийлик ёрдами ҳам кўрсатилмоқда. Хусусий тадбиркор Сардор Болтаев, «Отқўл» фермер хўжалиги раҳбари Икром Сувонов, «Олтин бошоқ» фермер хўжалиги бошлиғи Гулистон Оллабергана, «Сардор Раҳим» фирмаси раҳбари Сардор Иброҳимовлар мактабни таъмирлаш билан ҳам таъминланган оила фарзандларини қўллаб-қувватлаб келишляпти. «Оила—маҳалла—мактаб» ҳамкорлиги ёш авлод таълим-тарбияси самарадорлигини ошириб, келажакда уларнинг мустақиллигини мустаҳкамлашга қодир инсонлар бўлиб етишишида таъсирчан куч бўлмоқда.

АЙИТЖОН КАРИМОВА,
«Маҳалла» жамғармасининг
Хонқа тумани бўлимида бош
мутахассиси.

ОИЛА ТИЛСИМИ

Малика эрталаб эри Рустамга: «Синглиннинг тўйига янги кийим олиб бераман, дегандингиз. Мана тўйга ҳам бир ҳафта қолди. Олиб бериш ниятингиз борми ўзи?», деди тажаник билан. Эри: «Хўп деганман-ку. Намунча кистовга оласан? Кўрпсан, машинани яқинда таъмирлатдим, озгина сабр қил!» деди. Малика олиб бермайман, деб қўя қолинг, деб зарда қилди. Эри эса: «Баракка топкур, тўй эртага эмас-ку! Олиб бераман, дегандан кейин бўлди-да! Хўноб қилаверма!» деганча, нонуштага қўл ҳам теккизмасдан эшикни қарсиллатиб ёпганча чиқиб кетди.

Сен уйимнинг фариштасисан...

Рустам ишда кун бўйи асабийлашиб юрди. Миқозлар билан ҳам қўзғилиб олди. Олти ойдан бери режалаштирилаётган сардормад ишининг барбод бўлишига бир баҳа қолди. Котибаси ҳужжатни тахт қўлиб қўйган бўлса-да, «Олдинроқ тайёрлаш керак эди!» дея унга ҳам захрини сочди. Қиз мулазам бўлиб чиқиб кетган, уни ноўрин хафа қилганидан афсусланди. «Маликага нима бўляпти? Нега тушунишни истамайди?», кўнглидан ўтказди Рустам. Иш вақти тугагач, уйига оёғи тортимади. Дўстларига телефон қилиб эрталабдан бери қўлаётган дилхираллиқни ичкилик билан тарқатмоқчи бўлди.

Малика билан Рустамнинг ўртасида бир гап ўтганини сезган Хайридина ҳола келинини чақириб насихат қилди.

— Эрталаб жанжаллашиб қолганингни эшитдим, — деди қайнама. — Турри, хафа бўлишга ҳақинг бор. Аммо аламингни болалардан олиб, уларни жерқийинг, қозон-тавокни таракатишинг, кун бўйи асабий бўлиб юришинг жуда нотўғри, келин. Кўрпсан, ўлим ҳам астойдил ҳаракат қилапти, топган-тутганини уйга ташияпти, номаъқул ишлар билан шуғулланаётгани йўқ. Сен арзиманган гапга хафа бўлма. Жаҳл қилиб, кўрс муомала билан мақсадимга эришаман, десанг янглишасан. Хўшмуомала бўлишга ҳаракат қил. Яхши гап билан илон инчидан чиқади, ёмон гап билан қилч қичидан, дейдилар. Ота-боболаримизнинг яна бир доно ўғитини ёдингда тут: бошинга неки бало келса, фақат тилинган келади. Кўрс муомаланг оиланга совуқчилик солмасин, орангиздан меҳрни арилмасин. Пайғамбаримиз Мухаммад алайҳиссаломнинг фазилатларидан бири хўшмуомалалик экан. У зот ширин тил эгаси бўлган эканлар, инсонларни ҳам шунга даъват этганлар.

— Кишининг гўзаллиги унинг тилидан билинур, — Сизларнинг яхшиларингиз яқинлар билан хўшмуомалада бўладиганларингиздир» деган ҳадислар бор. Шундай экан, ширин сўз турганда, аччиқ сўзга на ҳожат?! Эрталаб Рустам боши қаттиқ орғиб уйғонди. «Қўпроқ ичиб қўйибман» деб

уйлади ва хотини билан бўлган кўнглик сизилик ёдига тушди. Маликанинг нонушта тайёрлашидан ноумид бўлиб, ишга отлана бошлади.

— Дадаси!

Эшикдан чиқаётган Рустам хотинининг овозидаги меҳрдан таъсирланиб, ортга бурилиб қаради.

— Чойингизни ичиб кетинг, сиз яхши кўрайдиган ширинлик тайёрлаганман, — деб жиммайиб турган Маликани кўриб унинг юзига беихтиёр табассум югурди.

— Малика, кеча қаттиқроқ гапириб юборибман. Аслида ундай демокчимасдим, қизишиб кетибман-да.

— Қўйсангиз-чи! Айб мендан ўтди. Жа-вондаги кийимларимни кўздан кечираётиб, қизил қўйлагимга кўзим тушди. Уни кам кийганман. Чевар дугонам билан маслаҳатлашдим, шу қўйлагимни бугунги урфга солиб, қайта тикиб берадиган бўлди.

Эр-хотин хўш кайфиятда нонушта қилишди. Уйдан чиқаётиб Рустам очик юз билан:

— Сен уйимнинг фариштасисан. Ўзинг-ни эҳтиёт қил, онаси! — деди.

Хайриниса ҳола қулиб қўйди. Азал-лий қадриятлардан, инсоний фазилатлардан бири саналмиш ширин муомаланинг мўъжизакор қудратига яна бир бор ишонди.

Юлдузхон

ҒОЙИБДАН КЕЛГАН «БАЛО»

Ғолбинларга қаттиқ ихлос қўйган Азиза эрининг ишлари юришиб, янги машина сотиб олганини ҳам шунга боғладилар.

— Дадаси, илму амалларим кор қилиб, ишларингиз илгариларда, — деди Азиза. — Менга раҳмат айтаверинг.

Шарифбой мийғида қулиб деди:

— Бундай хуррофотларга қаттиқ берилаверма, оқибати яхши бўлмайди.

Азиза Шарифбойнинг айтганини қилиб, бир оз вақт ғолбинга қатнашни тўхтатди, аммо маҳалласидаги Зулайхо опаникига келган «қучли» ғолбиннинг дарагини эшитдию, тинчи йўқолди.

— Эрингизнинг топиш-тутиши анча яхши экан, — деди «зўр» ғолбин аёл Азизанинг тақинчоқларига кўз тикиб. — Аммо уни сиздан совутишяпти, тез қайтарма қилдирмасангиз, оилангиз дарз кетади.

Азиза хавотирга тушди. Ғолбин эса бошини чайқаб, чўқур «уф» тортиди:

— 25-26 ёшлардаги бир рангпар аёл эрингизни ўзига оғдириш учун иссиқ қилибди, бу тез орада ўз таъсирини ўтказди. Аммо муҳими бу эмас, оилангизга ўлим балоси яқинлашяпти!

— Нима хоҳласангиз бераман, фақат бизни бу балолардан халос қилинг, — деганини Азизанинг ўзи билмай қолди.

Ғолбин аёл Азизани кўп ялғитиргач, унинг уйига бориб суқ чиқаришга,

дам солиб балоларни ҳайдашга рози бўлди ва эртаси кун пешин намозидан кейин боришга ваъда берди.

Кўп куттирмай етиб келган ғолбин аввал қўлга қараб узундан-узқ дуо ўқигач, оғилхонага, сўнг тандирхонага кириб, анча вақт қуймаланди. Учоқнинг ёнини кавлаб, соч ва тирноқ ўралган қорғоз тоғди. Кейин уйга ўтди, ётоқхона остонасидан ҳам соч билан тирноқ тоғилди. Шундан сўнг Азиза ғолбинга буткул ишонди. Ғолбин уйнинг ҳамма бурчагига, жиҳозларга, идишларга китоблардан тортиб пойгадига оёқ кийимларига «ирим суви»дан сеппиб, шалабоқ қилиб ташлади. Шундан сўнг иккита хўроз келтиришни буюриб, Азизанинг бошига кўрпа ёпиб, хўрозларни ушлатиб қўйди.

— Қайтар, қайтар, балони қайтар, бу бечорада нима бор, қасд қилганларга бор, — дея кўп хаврагач, хўрозларни сўйдириб, патини юлдириб, хуржунига жойлади. — Энди синглим, гап бундай, балони даф қилиш осон иш эмас. Энг қимматбаҳо кийимларингиз, сандиғингиздаги матоларингиз, пальтолларингиз, эрингизнинг телпақларини, тилла тақинчоқларингизни тўхтовсиз ўн етти соат ўқишим керак. Шунда таъсири кучли бўлади.

Азиза катта тугунни, кутчадаги тилла тақинчоқларини ғолбиннинг қўлига топшираркан, у оқ матога ўралган китобни Азизага берди.

— Буларни эртага пешингача ўқиб, дам соламан. Буюмларингиз менга, ки-

тобим сизга омонат, бетаҳорат ушламанг, покиза жойда сақланг, — дея такрор-такрор таъкидлади ва эртага пешинда келишини айтиб чиқиб кетди.

Ишдан чарчаб келган Шарифбой уйдаги тартибсизлиқни кўриб, кечки овқатнинг тайёр эмаслигини эшитиб, асаби бузилди. Азиза душманлар, уйдан тоғилган соч ва тирноқ, рангпар аёл ҳақида гапирганда тутақиб кетди:

— Бу товламачилар сенга ўхшаган лақмаларни топиб, роса лақиллатишади.

ИБРАТ КЎЗГУСИ

Эллик йиллик умр мазмуни

Ғориш тумани маркази Янгиқош-лоқ шаҳарчасидаги «Ўзбекистон» маҳалласида истикомат қилувчи Турсунбой Санаевнинг умр йўлдоши Тожиқола ая Саидхонмедова билан турмуш қуриб, яшаб келаётганига ярим аср бўлди. Нафақат маҳалла, шаҳарча, балки туманининг ҳам пиру бадавлат оилаларидан саналмиш ушбу хонадон соҳиби ва соҳибаси тўрт нафар ўғил, олти нафар қизни оқ ювиб, оқ тараб вояга етказишди. Бугун бу оила фарзандлари уйли-жойли, шодмонликда ҳаёт кечирилмоқда. Улардан отахоннинг ва аянинг 35 нафар невараси ҳамда 4 нафар чевараси бор.

Билим юртини имтиёзли диплом билан битирган Турсунбой ота ўз фаолиятини

электр тармоқлари корхонасида электр монтерликдан бошлаган эди. Мазкур соҳада 37 йил узлуқсиз ишлаб, элга танилди. Виллоядаги энг катта туманининг қишлоқ, овулларида тортиб, қўча-қўйларига чароғон бўлишида отахоннинг кўп хизматлари синган. У кишининг жамоатчилик соҳасидаги фаолияти ҳам таҳсинга сазовордир. Ўзоқ йиллар қишлоқ ва туман Кенгашларига депутат бўлиб сайланган Т.Санаев фуқаролар талаб ва истакларини амалга оширишда жон куйдирганлигини маҳалладошлари миннатдор бўлиб эслашади. Маҳалла фуқаролар йиғини ҳамда туман фахрийлар кенгашининг аъзоси бўлган оқсоқол яқинда 70 ёшга тўлди.

Мустақиллик оқсоқолининг ғайратига яна

ғайрат қўшди. Қарилик бекорчилик эмас, деган ақидига амал қилиб ховлиси атрофида бир ярим гектарлик боғ яратди. Ҳозир бу боғда ўндан ортиқ турдаги мевали дарахтлар тўла ҳосилга кирган. Токзорлардаги узумларнинг мўллиги ҳисобига оила даромади кўпаймоқда.

Турсунбой ота оилада бахт топганлардан. Турмуш ўртоғи Тожиқола ая узққ йиллар туман шифохонасида ҳамшира бўлиб ишлаб хўрмат қўрганлардан. Аянинг болажонлиги ва ширинсўзлиги турмуш ўртоғининг обрўсига обрў қўшди.

Бу ибратли оила фарзандлари бўлмиш Фахриддин ва Ҳусан ота изидан бориб, нуриликда обрў топмоқда. Қизи Адиба туман сил касалликлари диспан-

Анча-мунчага туширгандир?

Азиза ғолбин зўрга қўтариб кетган бўлса тилла тақинчоқлар ҳақида лом-мим демади. Эртаси кун ғолбин айтган вақтида келмади, қош қорайтуна ҳам ундан дарак бўлмади. Азиза эрининг сирдан воқуф бўлиб қолишидан кўрқиб, тонгни минг бир азоб билан олтириди. Эртаси кун эрини ишга жўнатиб, ғолбиннинг олдига чопди.

Ғолбиннинг ўтган куни кечкурун чиқиб кетиб, ҳалигача қайтиб келмаганини эшитиб, Азизанинг эси оғиб қолаёзди.

— Сиз уни танийсизми? Ўзи асли қаерлик? Манзили қаерда? — дея Зулайхо опани саволларга қўмиб ташлади.

— Билмайман, айланай, битта хонангизни ижарага беринг, яхши ҳақ тўлайман, дегани учун уйга қўйгандим. Тинчликми?

Азизанинг тили калимага келмасди. Тилла тақинчоғу, қимматбаҳо буюмлардан айрилганини эмас, бу кўргиллиқни эрига қандай тушутиришни ўйлаб юраги орқасига тортиб кетди. Бу ҳол оилани барбод қилиши мумкин эди. «Ахир, китоби менда-ку, ташлаб кетавермас, қайтиб келар...», деган илмидга уйига келган Азиза оқ матога ўралган китобни қўлига олиб очди. Қўзи «7-синф ўзбек адабиёти» деган ёзувга тушиб, ёқасини ушлади. У фаришбарнинг нағмасига чўз тушганини билди...

Ю.ХОЖИЕВА,
«Mahalla» мухбири.

ЯНГИ ҚЎЛЛАНМА

БУГУНГИ кунда мамлакатимизда турли соҳаларга оид инсон тафаккури ва маънавиятини, дунёқарашини ва билим даражасини бойитадиган китоблар, рисолалар, ўқув қўлланмалари чоп этилаётган. Ўзбекистон мусулмонлари идораси ташаббуси ва бошқа тегишли ташкилотлар кўмаги билан нашр этилган «Оила ва никоҳ» номли рисола ҳам шундай китоблар сирасидан. Бу нашрда оила ва никоҳнинг моҳияти, хонадонлар тўтувчилиги, эр-хотиннинг вазифалари, ҳақ-хуқуқлари ҳақида гап боради. Мазкур рисола нафақат никоҳ қуриш арасида турган ёшлар, балки оилани, фарзандли ҳаётларимиз, маҳаллаларда фаолият кўрсатаётган диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар учун ҳам муҳим қўлланмадир. Шу боис, газетамиз саҳифаларида мазкур китобдан парчалар бериб боришни лозим топдик.

НИКОҲ ТУЗИШ ҚОИДАЛАРИ

Никоҳ тузишга мажбур қилиш қонунан тақиқланади. Аёлни ўз эрига хилоф равишда эрга тегишга мажбур қилиш Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 136-модасига қўра жазоланади.

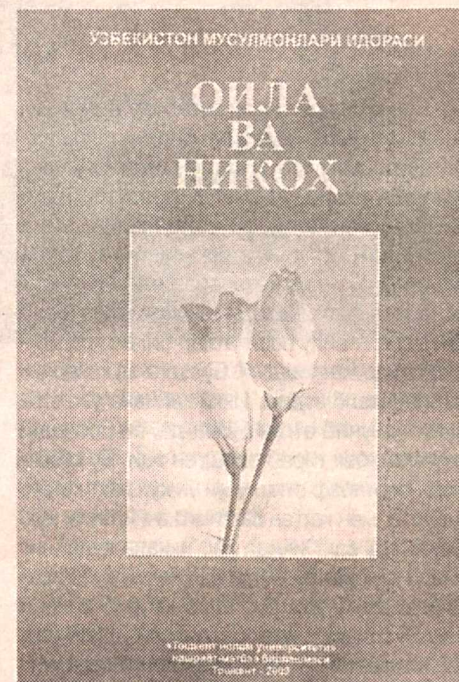
Никоҳ тузиш ҳақидаги аризани беришда шахсни аниқловчи ҳужжатлар: паспорт, ҳарбий билет, офицер, никоҳланувчиларнинг бири илгари никоҳда бўлган бўлса, никоҳдан ажралганини тасдиқловчи ҳужжат (гувоҳнома ёки суд қарори), никоҳнинг ҳақиқий эмас деб топилганлиги тўғрисидаги суд қарори, эр-хотиндан бирининг ўлими тўғрисидаги гувоҳнома кўрсатилиши керак.

Никоҳ никоҳланувчиларнинг хоҳишига қўра тантанали равишда қайд этилиши мумкин. Лекин оила қуриш учун муҳими бу эмас. Аввало оила мустаҳкам, оила аъзолари соғлом бўлиши учун никоҳланувчиларнинг саломатликлари яхши бўлиши керак. Ўзоқ йиллик кузатувлар натижасида янги оила қурувчиларни тиббий қўриқдан ўтказиш давр талаби бўлиб қолди.

Ўзбекистон Республикаси Оила қонунчилигида илк бор никоҳланувчи шахсларни тиббий қўриқдан ўтказиш қонунлаштирилган ва Оила кодексининг 17-моддаси «Никоҳланувчи шахсларни тиббий қўриқдан ўтказиш», деб номланган.

Бу моддани қўнунга киритишдан оиласад, биринчидан, янги тузилаётган оиланинг ва келажакда туғиладиган фарзандларнинг соғлом бўлишини таъминлаш бўлса, иккинчидан, никоҳга кирувчиларга тиббий-ирсий ҳамда оилани режалаштириш масалаларида маслаҳатлар беришдир.

Шу тўғрисида Оила кодекси никоҳ тузувчиларни тиббий қўриқдан ўтказиш, шунингдек, тиббий-ирсий текширув ҳамда оилани режалаштириш масалалари бўйича уларга маслаҳат бериш давлат соғлиқни сақлаш тизими муассасалари томонидан амалга оширилишини белгилайди. Бундай текшириш ўтказишдан мақсад тиб-

бий-ирсий касалликлардан келажак авлодни асраш, эр-хотинларни оғохлантириб, улар касалланишининг олдини олишдир. Тиббий қўриқдан ўтказиш натижалари шифокор сири ҳисобланади ва иккинчи тарафга биринчи тарафини розилиги билан бидирилиши мумкин.

Агар никоҳланувчи шахслардан бири ўзида таносил касаллиги ёки одам иммунитет танқислиги вируси (ОИТС инфекцияси) борлигини бошқасидан яширган бўлса, иккинчиси никоҳни ҳақиқий эмас деб топишни талаб қилиб, судга мурожаат этишга ҳақли.

Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 113-моддасига қўра, ўзида таносил касаллиги борлигини била туриб, бу касални бошқа шахсга юктирган киши жиноий жазога тортилади.

«Оила ва никоҳ»
китобидан олинди.

Абдували ҚАРШИЕВ,
«Mahalla» мухбири.

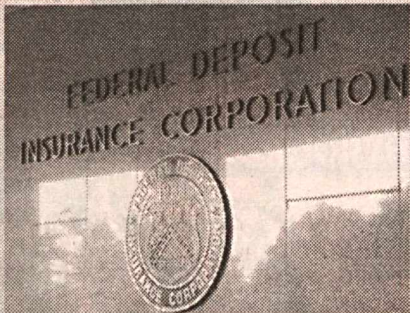
Дунёдан дараклар

Банклар ёпилмоқда

АҚШда яна бир банк — Partners Bank инқирозга учради. Бу йил бошидан буён мамлакатда ўз фаолиятини тўхтатган юзиччи банкдир. Associated Press хабарида айтилишича, банкларнинг ёпилиши туфайли жорий йил бошидан бери Қўшма Штатлар сугурта компаниялари 25 миллиард доллар маблағ йўқотди.

Маълумотларга қараганда, АҚШда 2007 йилда 3 та, ўтган йили 25 та банк ёпилган. Мамлакатда 1989 йили энг кўп — 534 та молия муассасаси ўз фаолиятини тўхтатган эди.

Экспертларнинг хулосасига кўра, яқин

йилларда АҚШдаги 400 та банк ёпилиши мумкин. Бундан сугурта бўйича федерал агентлик 100 миллиард доллар зарар кўради.

Қурғоқчилик оқибатини

Эфиопия ҳукумати жаҳон ҳамжамиятига мурожаат қилиб, тезлик билан ёрдам кўрсатишни сўради. Беш йилдан буён мамлакатда юз бераётган қурғоқчилик оқибатини

да одамлар очликдан қўйналмоқда. Эфиопия қишлоқ хўжалик вазири Митику Кассани айтади, мамлакатда 121 миллион доллар микдоридagi озиқ-овқат ёрдами зарур. Қурғоқчиликдан, асосан, мамлакатнинг шимолий ва шарқий туманлари катта зарар кўрган.

Эфиопия биринчи марта бундай инқирозга дуч келаётгани йўқ. Бундан 25 йил бурун юз берган қурғоқчилик оқибатида 1 миллион нафар киши очлик туфайли ҳаётдан кўз юмган. Буюк Британиянинг Охат фонди вакилларининг кўйида эйтилишича, мамлакатда деҳқончилик маданиятини кўтармай туриб, очарчиликнинг олдини олиш мушкул.

Ходимлар пора олганмиди?

Германия прокуратураси Mercedes-Benz компаниясининг олти нафар хизматчисига нисбатан жиноий иш очди. «Weser Kurier» газетасининг ёзишича, улар пора олганликда гумон қилинмоқда. Хабарда айтилишича, прокуратура ходимлари октябрь ойи бошида компаниянинг 12 та офисиди тинтув ўтказган ва кўплаб ҳужжатлари ҳамда маълумотлари олиб кетган. Ушбу жиноят туфайли компанияга қанча зарар етказилгани ҳозирча аниқ эмас. Аммо прокуратура ходимлари бу каттагина маблағ эканлигини айтишмоқда.

Mercedes-Benz раҳбарлари ушбу ҳолатдан хабардор эканликларини, шунинг учун прокуратура билан ҳамкорликда ишлаётганини таъкидлашди.

Қарзинг борми, вақтида тўла

Россия Федерацияси минтақаларининг давлат қарзлари шу йилнинг 1 октябрга келиб 778 миллиард рублни ташкил этди. Мамлакат молия вазирлигининг

олинган маълумотда айтилишича, Россия субъектларининг қарзи йил бошидан буён 180 миллиард рублга, яъни 30 фоизга кўпайган.

Хабарларга қараганда, энг катта қарздорлар рўйхатининг бошидан марказий минтақалар жой олган. Масалан, Татаристон 36 миллиард, Самара вилояти 24 миллиард рубль қарздор.

Мамлакат молия вазирлиги маълумотларига қараганда, ҳозиргача Россиянинг ички қарзлари 1,763 триллион рублни, ташқи қарзи эса 38 миллиард долларни ёки 1,1 триллион рублни ташкил этмоқда.

Ўсиш қузатилмади

Буюк Британияда ялпи ички маҳсулот ишлаб чиқариш 2009 йилнинг учинчи чорагига ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 0,4 фоизга қисқарган. Bloomberg хабарда айтилишича, Буюк Британия иқтисодиди олти чорақдан буён ўсиш қузатилмапти.

Иқтисодчиларнинг прогнозларига кўра, Бирлашган Қиролликда иқтисодий ўсиш жорий йилнинг учинчи чорагига 0,2 фоизни ташкил этиши лозим эди. Лекин ундай бўлмади. 2008 йилнинг иккинчи чорагидан буён мамлакат иқтисоди 5,9 фоизга қисқарди.

Таъкидлаш жоизки, қисқариш иқтисоднинг барча соҳасида қузатилмоқда.

Мамлакат иқтисодий тадқиқотлар миллий институти прогнозига қараганда, Буюк Британия иқтисоди жорий йил охирига келиб ўтган йилга нисбатан 4,4 фоизга қисқаради ва 2010 йилда 1,3 фоизга ўсади.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди

Mahalla

ҳафталик газета

Муассис: Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси Республика бошқаруви

Бош муҳаррир

Бахтиёр АБДУСАТТОВ

Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот агентлигида 2006 йил 6 декабрда 0019 рақами билан рўйхатда олинган.

Тахририят манзили: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси 32-уй Индекс: 100083

Навбатчи: Раҳим Шеркулов
Муассис: Абдор Ярматов
Саҳифаловчи: Фаррух Расулов

Телефонлар: 233-39-89 233-10-73
236-53-83 236-53-75
236-57-62 Факс: 233-44-25

Газета тахририят компьютер марказида термиди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди. Формати — А-2, 4 босма тоб.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Корхона манзили: Тошкент, «Буюк Турон» кўчаси 41.

www.mahallagzt.uz
mahalla@sarkor.uz

13153 нусхада чоп этилди. Буюртма Г-954

Нашр кўрсаткичи: 148

Топширилди — 22.00

1996 йилдан чиқа бошлаган

ШАРҚ ЯККА КУРАШЛАРИ

ДУНЁ ҲАВАС ҚИЛСА АРЗИЙДИ

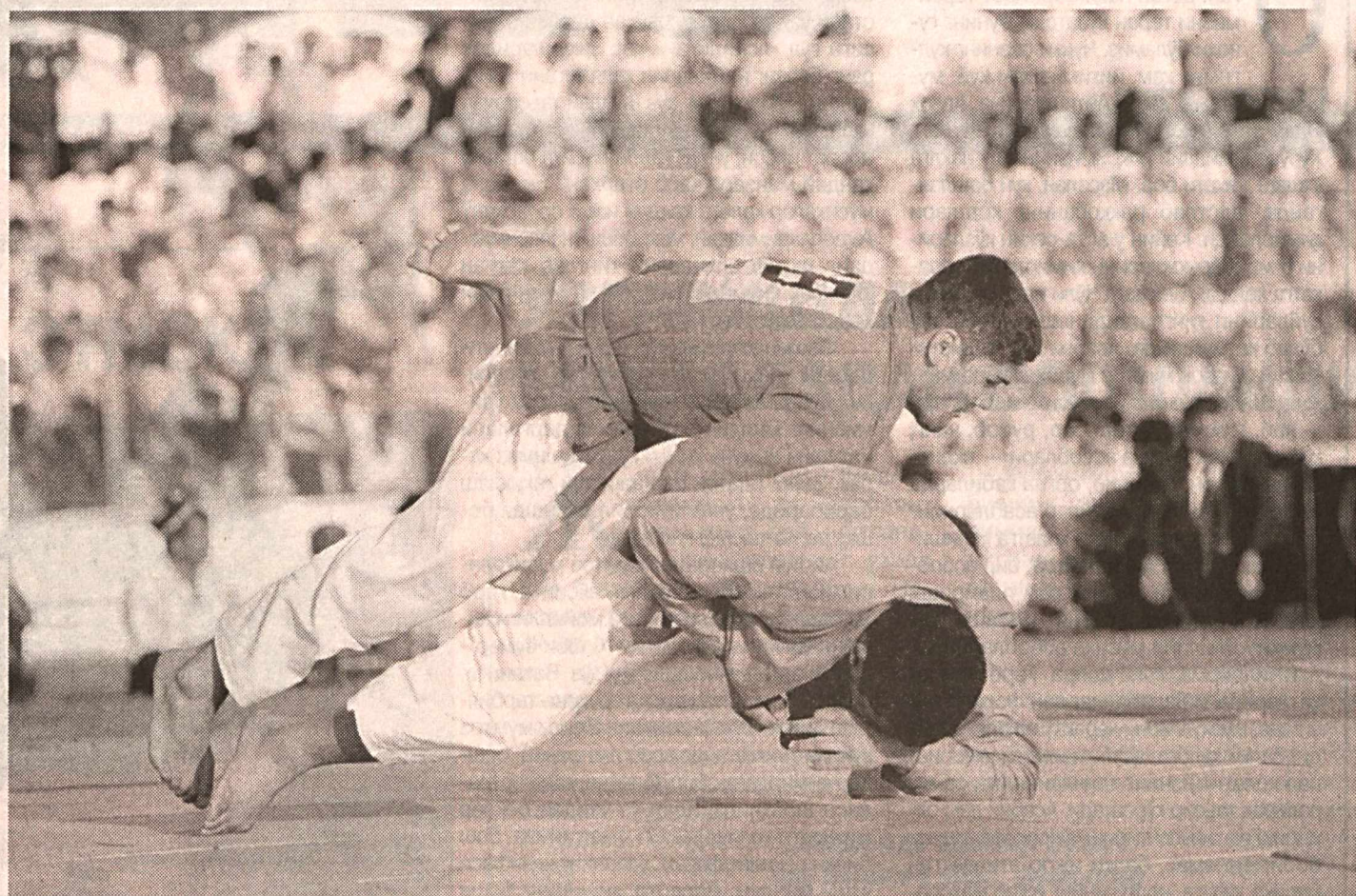
ОДАМЗОД пайдо бўлибдики, жисмоний ҳаракатлар, машқлар унинг доимий машғулоти бўлди. Шу маънода, якка курашлар эрампиздан олдинги замонларда ҳам кенг оммалашгани тўғрисидаги ривоят ва тарихий далиллар бисёр. Бироқ XIX асрнинг сўнгги ва XX асрнинг боши дунёда якка курашларнинг кенг тарқалиш, оммавий ва кўнгилочар ўйинлар даражасига кўтарилиш даври бўлди.

Айниқса, бу жабҳада Шарқ мамлакатлари бекиёс натижаларга эришди. Масалан, Хитойда ушу ва кунг-фу, Японияда каратэ, дзюдо, сумо, Жанубий Кореяда тазквондо, сирим, тэквон, Таиландда муайтай. Бу мамлакатларнинг айримларида XX асрнинг илк ўн йиллигидеяк якка курашларнинг қонун-қоидалари, фалсафаси ишлаб чиқилди. Бу сайё-ҳаракатлар самарасиз кетмади. Олам аҳли жисмоний соғломлигини таъминлаши учун янги-янги спорт турларига эга бўлди, жаҳонда ўзига хос тушунча — «Шарқ якка курашлари» атамаси юзага келди. Бугун каратэ ёки тазквондо деганда ер юзидagi халқлар кўз олдида сеҳрли ва мафтункор Шарқ гавдаланади.

Мамлакатимизда Шарқ якка курашларининг оммалашishi Мустақилликнинг илк даврига тўғри келади. Собик шўро замонидо одамларнинг бирин-бир якка кураш тури билан шуғулланишига йўл қўйилмас, яшарин шуғулланадиганлар эса таъқибга олинарди.

Рақамларга эътибор берилса, 1992-1994 йиллари юртимизда якка кураш спорт турларидан, масалан, каратэ билан беш-олти минг нафар ёш шуғулланган бўлса, 2007 йилга келиб бу кўрсаткич 60 мингдан зиёдни ташкил этган. Шунингдек, Олимпия спорт турларидан тазквондо (ВТФ) машғулотларида 1995-1997 йиллари 2 минг нафар ёш қатнашган. 2008 йилга келиб улар сони 25 минг нафардан ортиб кетган. Албатта, бундай мисолларни истоганча келтириш мумкин. Энг муҳими, якка кураш спорт турлари орқали минглаб оилаларда, маҳаллаларда соғлом турмуш тарзи кенг ёйлаётган бўлса, кўплаб спортчиларимизнинг тазквондо, каратэ, кикбоксинг, ушу каби спорт турлари бўйича ўтказилаётган нуфузли халқаро турнирлардаги ғалабалари шарафига Ватанимиз мадҳияси янграмоқда.

2004 йили мамлакатимизда шарқ якка курашлари ва жанг санъатини ривожлантириш маркази ташкил этилгани бу борадаги ишларнинг мувофиқлашуви ва

ривожига муҳим қадам бўлди. Айни кунларда мамлакатимиздаги 21 та якка кураш спорт турлари федерациялари ушбу марказнинг аъзолари ҳисобланади. Марказ томонидан семинарлар, халқаро анжуманлар, ўқув-машғулоти йигинлари, мусобақалар юқори савияда ташкил этилаётгани боис, унда хорижий иштирокчилар сони ҳам йил сайин ортиб бормоқда. Айниқса, марказнинг бевосита қўллаб-қувватлаши натижасида юртимиз спортчилари дунёнинг турли давлатларида ташкил этилаётган мусобақа ва турнирларда муваффақиятли иштирок этиб келишмоқда.

Шу йилнинг август ойида Таиландда ўтказилган якка кураш спорт турлари бўйича Осиё ўйинларида мамлакатимиз спортчилари 4 та олтин, 5 та кумуш ва 6 та бронза медалига сазовор бўлишди. Умумжамоа ҳисобида ўзбекистонлик якка курашчилар қитъанинг 41 та давлати орасида 5-ўринни эгаллади. Айниқса, ушбу ўйинларда миллий спортимизнинг якка кураш мусобақасининг ташкил этилгани ҳамда юртимиз курашчиларининг 3 та олтин медалига сазовор бўлиши ўзига хос воқеа бўлди.

Дунёдаги етакчи спорт мутахассисларининг таъкидлашича, жаҳонда юздан

ортиқ миллий якка кураш турлари мавжуд бўлса, унинг 70 га яқини шарқ мамлакатларида юзага келган. Фахр билан айтиш лозимки, истиқлол туфайли юртимизда ҳам миллий якка кураш турлари кенг ривожланди. Президентимизнинг ғамхўрлиги натижасида кичка муддатда миллий спортимиз — кураш Осиё ўйинлари мақомига кўтарилди. Белбоғли кураш, турон каби миллий ўйинларимиз эса халқаро спорт тури сифатида эътироф этилмоқда. Уларнинг кенжа «укаси» ўзбек жанг санъатининг эса республика шарқ якка курашлари ва жанг санъатини ривожлантириш маркази мутахассислари томонидан спорт терминлари, қонун-қоидаи ишлаб чиқилиб, мусобақалар ўтказиш йўлга қўйилди. Албатта, бу мамлакатимизда баркамол авлод тарбиясига, миллий кадрларимиз ривожига қаратилган алоҳида эътиборнинг ёрқин далилидир.

Шу ўринда бир мулоҳаза. Жаҳон кино усталари томонидан ҳар йили юзлаб фильмлар сўратга олинади. Уларнинг аксариятида кадрлар, якка кураш турлари ҳам тарғиб этилади. Бу борада мамлакатимиз киночилари томонидан ҳам сезиларли ишлар олиб боришмоқда. «Нотаниш полвон», «Алломиш», «Чавандоз»

фильмларида айнан миллий спорт турларимиз тарғиботида алоҳида эътибор берилган. Лекин бу уммондан томчи, холос. Зотан, уммоннинг кашф этилмаган, «сирлари очилмаган сандиқлари» ҳам борки, бунга фақат юксак маҳорат билан эришмоқ лозим.

— Дунёда турфа хил халқлар, давлатлар бор. Ҳар бири ўзига хос. Лекин улар орасида саноклиларига миллий ўйинларини спорт даражасига кўтариб, уни халқаро майдонга олиб чиқа олган. Шу жиҳатдан ўзбекистонликларга ҳавасим келади. Дунёга не-не фозил фузалоларни, жаҳонгирларни етказиб берган халқ миллий ўйинларини спорт тури мақомига кўтари олди, — деган эди олимпиада чемпиони Сергей Новиков.

Ҳақиқатан, биз дунё аҳли ҳавас қиладиган халқнинг фарзандларимиз. Бугун унинг чағдаст полвонларини Чак Норрисни ҳам лол қолдирган каратечиларини, таэквондочиларини, дзюдочиларини жаҳон билади. Дунё майдонларидаги шиддатли курашларда улар билан ҳисоблашади. Бу Ўзбекистоннинг келажаги буюклигидан далолатдир.

Тўлқин РЎЗИЕВ,
«Mahalla» мухбири.

ХАЛҚАРО ШАРҚ

ТЕРРОР — АСР ФОЖИАСИ

ЖОРИЙ йилнинг 9 октябрь куни Покистоннинг Пешовар шаҳрида рўй берган террорчилик ҳуружи оқибатида 50 нафар тинч аҳоли ҳаётдан кўз юмди. Орадан бир кун ўтгач, террорчилар мамлакат Курукликдаги қўшинлари бош штабига ҳужум уюштириб, бир неча кишини гаровга олишди.

6 апрель куни Бағдодда кетма-кет амалга оширилган олтин портлаш оқибатида 36 киши ҳалок бўлди, 120 киши тан жароҳати олди. Матбуот хабарларига кўра, машиналарга жойлаштирилган бомбалар бирин-кетин портлаган. Орадан кўп вақт ўтмай бу хунрезликни «Ал-Қоида» террорчилик гуруҳи ўз бўйига олди.

Нигер дельтасини озод қилиш ҳаракати жангарилари шу йилнинг 11 июль куни АҚШнинг Chevron компаниясига қарашли нефть қувурини портлатиб юборишди. Улар уч кун бурун Англия ва Голландиянинг Shell ҳамда Италиянинг Agip компанияларига қарашли иккита нефть қудукларини ҳам портлатишган эди.

10 июль куни эрталаб Афинада мамлакат собиқ ички ишлар вазири ўринбосари Панайотис Хинофотис яшайдиган уйда портлаш содир бўлди. Бахтли тасодиф туфайли ҳалок бўлганлар йўқ. Чўки хунрезлик содир бўлишдан сал олдин номзуд киши полицияга қўнғирок қилиб, қўлга оlingан портлаш ҳақида хабар берган.

Афғонистоннинг Филмон вилоятида 8 нафар Буюк Британия аскарлари ҳалок бўлди. Улар 10 июль куни амалга оширилган портлаш қурбонига айланди...

Бундай аянчи хабарлар деярли ҳар куни жаҳон ОАВ томонидан тарқатилмоқда. Зотан, террорчилар илгари яшаринча кураш олиб боришган бўлса, энди ошқор ҳаракат қилишмоқда. Бугун террор балосидан ҳеч ким четда эмас.

Сўнгги ўн йилда энг дахшатли террорчилик актиларига амалга оширилган мамлакатлар рўйхатига эътибор беринг. АҚШ, Россия, Буюк Британия, Испания, Малайзия, Греция, Бразилия, Миср, Туркия, Саудия Арабистони, Хиндистон... Ушбу рўйхатни яна давом эттириш мумкин. Афғонистон, Ироқ, Исроил, Покистон, Фаластинда эса бундай хунрезликлар деярли кунора, ҳар ҳафтада содир этилмоқда.

Ҳўш, террорчиларнинг бундай эркин фаолият юритишини қандай бохолаш мумкин. Биринчидан, яқин-яқингача ривожланган

мамлакатларда террорчилик ташкилотлар фаолиятига имкониятлар яратиб берилган. Бу демократия билан нибобланди. Иккинчидан, уларнинг қуролланишига йўл қўйиб берилди. Маълумотларга қараганда, террорчи энг янги ва замонавий қуролларга эга. Савол туғилади: улар бу қуролларни қаердан оляпти? Аслида бунинг манбасини топиш учун бош қотириш ҳам шарт эмас. Кўп қўлби дунёда бир-бирига қарама-қарши қучлар борлиги равшан. Ҳар икки томон ҳам террорчиларни қуроллантириш билан рақибини қўрқитиб қўйишни, уни доимо ҳавфда ушлаб туришни истайди. Шу ниятда террорчи гуруҳларга имконият яратиб берилди, улар қуроллантирилди.

Шундай курашлар туфайли айрим террорчилик ташкилотлари ҳукуматини ҳам эгаллашди. Бунга Фаластинда «Ҳамас», Афғонистонда «Толибон» гуруҳининг бир неча йил ҳукуматни бошқарганини мисол қилиб келтириш мумкин.

Шуниси ачинарлики, қайси давлатда

бугун террорчилар бемалол фаолият кўрсатаётган бўлса, ўша давлат уларнинг нишонига айланиб қолди. Бунга биз юқоридида тилга олган Афғонистон, Ироқ, Исроил, Покистон, Фаластин каби мамлакатлардаги аҳвол мисол бўла олади.

Системчиларнинг таъкидлашича, террор ааж олаётган экан, унга қарши курашни ҳам қучайтириш лозим. Бунинг учун террорга қарши қучларни бирлаштириш керак. Мамлакатимиз раҳбари бундан бир неча йил бурун нуфузли минбарлардан туриб терроризмга қарши курашни қучайтириш, бунинг учун барча қучларни бирлаштириш ғоясини олға сурганди. Бугун жаҳондаги вазият Президентимизнинг ташаббуси ўз вақтида ва долзарб бўлганлигини кўрсатмоқда.

Тўри, ҳозир террорчиларга қарши кураш бошланди. Бугун Афғонистонда, Ироқда коалицион қучлар биргаликда фаолият кўрсатиляпти. Яқин Шарқда тинчлик ўрна-тиш, бу ҳудудда хунрезликлар қилаётган

ташкilotлар билан музокаралар олиб бориш йўлида қадамлар ташланмоқда. Жаҳон оммавий ахборот воситалари тарқатган сўнгги хабарларга қараганда, Покистон ҳарбий қучлари Жанубий Вазиристонда «Толибон» террорчи гуруҳи жағнариларига қарши кенг қўламли кураш бошлаган. Ҳақимулла Мақсуд бошчилигидаги толиблар яширинган ҳудудларга 30 минг нафар ҳукумат аскарлари ҳужум қилмоқда.

Бу амалга оширилаётган ишлар, албатта, Лекин террорнинг илдизи қирқилмаса ундан қўтилиб бўлмайди. Бунинг учун унинг молиявий манбаларини батамом тўхтатиш зарур. Айрим давлатлар ҳамон террорчиларни очикдан очик молиявий жиҳатдан қўллаб-қувватляпти. Бундай давлатларнинг хатти-ҳаракати БМТ доирасида муҳокама қилиниб, жиддий чора-тадбирлар белгиланмаса, терроризмдек аср фожиасини бартараф этиб бўлмаслиги бугун барчага маълум.

Б.БОБОЁРОВ

СПОРТ

СОЧИДА ЎЗБЕК ЖАНГ САНЪАТИ

Россиянинг Сочи шаҳрида тазквондо (ИТФ) бўйича анъанавий «Қора денгиз» кубоги мусобақалари бўлиб ўтди. Унда дунёнинг 10 га яқин мамлакатидан 300 нафардан зиёд спортчилар иштирок этди.

— Халқаро турнирда мамлакатимиз спортчилари кўплаб медалларга эга бўлишди. Эътиборлиси, ушбу турнир доирасида ўзбек жанг санъати бўйича семинар ташкил этилди. Унда қатор давлатларнинг 50 нафардан зиёд спорт мутахассислари қатнашди.

Бу, ўзбек жанг санъатининг оммалашувида муҳим қадам бўлди, — дейди халқаро турнирда иштирок этган мураббий Фахриддин Умаров.

ОСИЁ ЎЙИНЛАРИ ИШТИРОКЧИСИ

30 октябрь куни Вьетнамда ёппиқ иншоотлардаги III Осиё ўйинлари бошланади. Осиё Олимпия Кенгаши шафелигида ўтадиган ўйинлар дастурига бир қатор спорт турлари киритилган бўлиб, вакилларимизнинг муайтай, енгил атлетика, футзал, сузиш, ўзбек ку-

раши баҳсларида имкониятлари юқори баҳоланмоқда.

Шу ўринда айтиш лозимки, 1998 йили халқаро спорт тури мақомини олган ўзбек курашининг Осиё ўйинлари тизимига киритилгани барчамизнинг фахримиз. Осиё ўйинларидаги кураш мусобақалари 2-4 ноябрь кунлари бўлиб ўтади. Кураш олтинлари учун қитъанинг 20 га яқин давлат спортчилари баҳс олиб боришади.

Ёппиқ иншоотлардаги III Осиё ўйинларида қатнашадиган Ўзбекистон делегацияси кеча Вьетнамга жўнаб кетди.

ООО «GVK Corporation» зарегистрированное в Мирзо Улугбекском районе 29 ноября 2007 года, код ОКПО 22252067, ИНН 300668125 ликвидруется. Претензии принимаются в течение 2-х месяцев со дня опубликования по телефону 267-01-55.

МУЛОҲАЗА

Қалбга нақш солар оҳанг

Одамзод куй билан бирга яратилган, деган нақл бор. Ҳаёт тарзими тегин қулатса, бунинг гувоҳи бўламиз. Чунки бизнинг қулгимиз ҳам, йиғимиз ҳам куй, музика, лирикага уйғун. Айтишларича, Аллоҳ Одам атони сокин куй билан яратган экан. Хусусан, миллий рақсимизнинг шу нақлга ўхшаш жиҳати бор. Масалан, куй бошланганда, дастлаб раққосанинг қоллари қимирлайди. Кейин у аста-секин қўларини очиб, бармоқларини қимирлатиб ҳаракат қилади. Бежизга Чўли ироқ ва Сеғоҳ қўйларини тинглаганда киши қалби сел бўлиб кетмайди-да. Асабини дам олдирувчи куй кўпроқ мумтоз музикамида мавжуд. Айниқса, миллий музика асбоблари — най, гижжак, дутор, тор, рубоб, чанг, қўбиз, жаҳон музика асбоблари — скрипка, саксафон, пианино, орган кабиларда ижро этилган лирик қўйлар асабларнинг дам олишига, тинч-сокин ҳолатга келишига омил бўлади. Айни пайтда, бир асбобда чалинган куй асабини дам олдириши ҳам, ёки аксинча, асабини қўзғатиши ҳам мумкин. Миллий музика асбобларимиздан чилдирма, яъни доира. Гарб мамлакатларидаги барабанлардан фарқи равишда, музикаларни ҳаракатга келтирмайди, балки қалбга, асаб тизимига, эмоционал ҳолатимизнинг тинчланишига самаралироқ таъсир кўрсатади. Асабини дам олдириш ва тинчлантириш кўпроқ музика асбобига эмас, балки ижро этилаётган музика турига, қолчунининг ижро маҳоратига, куй оҳанги мазмунига, унинг қай даражада шахсининг эмоциялар ҳолатига мос тушишига боғлиқ. Аниқланишча, асабини тинчлантирувчи музика бу — лирик куй бўлиб, баланд ва шани бўлмаган овозда бир маромда ижро этилиши керак. Асабини тинчлантирувчи, кишини асаби тарағ ҳолатдан чиқарувчи, руҳиятига ором берувчи, яъни хушайфият улашувчи махсус музика қўйлар руҳшунослар томонидан тасвир қилинади.

Дарҳақиқат, Бетховен, Моцарт, Бах, замондошимиз Ванесса сингари композиторлар яратган асарлар ҳолат ва кайфиятга қараб турлича таъсир қилиши аниқланган. Уларнинг айрим асарлари эзгулик ва инсонпарварлик руҳида бўлгани учун ҳам ҳанузгача муҳлислар томонидан севиб тингланади. Ҳатто баъзи муқаммал қўйлар умидбахш ва ҳаётбахшлиги билан фарқлаб, тиббиётда, тиббий муассасаларда қўйлабди.

Замондош олимлар музиканинг сув кристаллари қандай таъсир қилишини ўрганиб, ҳайратланарли ҳулосага келганларидан хабарингиз бордир. Сув табиат ўнсирлари орасида ўз таъсирчанлиги билан ажралиб туради ва бу баъзи соҳалардаги тажрибаларда қўл келмоқда. Реп, рок каби тақир-тукур музика садоси остида қолган сув кристалли хунж, галати, қўқин-

чи манзара касб этгани ҳолда, ёқимли, сокин музика садосига йўлланган сув кристалли ўзида худди совуқда дараза ойнасига гул «ясайди» қор ўқунларидек ранг-баранг нақшларни ҳаётиятни аниқланган. Модомики, сув шундай таъсирчан экан, яъни сувдан ва нозик тўқималардан иборат инсон, унинг қалби музика эшитиб қандай манзара касб этаркан? Ёқимсиз музикалар қалбга қандай нақш соларкан? Аҳдодларимиздан, меҳрибон оналаримиздан латиф аллаларни тинглаб келган юраклар ёқимсиз, сершовқин музикадан жарахатланмайдими?

Фарзандларимиз кўр-кўрона хорик эстрадасига тақлид қилиб, хоҳлаган нарсасини қўйлашмаслиги учун биз уларга ўзимизнинг миллий эстрадаларимиз даргалари ижодини намуна қилиб кўрсатишимиз керак. Зеро, одатда бир нарсани тақлидлаш баробарида, унга муқобил равишда бошқа нарсани тақлиф қилинади.

Айрим ёшларнинг мумтоз музикаларимизга эътиборсизлиги, аксинча, гарб эстрадаси маҳсулотларига мойиллиги кишини уйлантиради. Чунки «бэбби бумер»ларга эргашган ёшларда ўз Ватанига, оилага, миллатга садоқат руҳини тарбиялаш қийин бўлмасмикан? Зеро, мумтоз қўйини тинглаганда асаб тинчланиб, бошлар қимирлаган бир ҳолатда, гарб эстрадаси шовқинларидан ўз-ўзидан оёқлар ҳаракатга келишини кўп қўзғатганмиз. Бош билан оёқнинг фарқи, уларнинг вазифаси яхши маълум. Дарвоқе, кишининг боши ёки оёғининг қимирлашидан унинг асл санъатга илҳосини аниқлаб олиш осон. Шундай қўзғатув усули орқали ўрта асрларда мусулмон мамлакатларида мусулмонлар орасига кириб тарғибот қилган миссионер-айёқчилар қўлга олинган.

Музика турини танлаш рок қимнинг ёши, миллати, музикавий маданият савияси, эстетик дидининг даражаси, кишининг индивидуал психологик хусусиятлари каби бир қанча омилларга боғлиқ. Ёшлар қатта ёшдагиларга нисбатан рок музикасини маълум қўйларни юқоридагилар билан бирга яна энг муҳим икки омил билан белгиланади: биринчиси, ёш билан боғлиқ психологик хусусиятлар, яъни, ёшликка хос ҳаракатчанлик, янгилликка ўқил, тиниб-тинчимаслик ва ҳоказо. Иккинчиси, мода ва тенгдошларига тақлид. Ёшлар ўз тенгдошларига кўр-кўрона тақлид қиладилар. Ҳар бир ёшда индивидуал озорларидан ташқари умумий, оммавий нарсаларга интилиш кучли бўлади.

Музикага оид миллий мумтоз адабиётни, Абу Наср Фаворийнинг «Музика турғиси» асарларини ўқиш ва шу асосда ёшларимизнинг музикавий маданиятини ошириш лозим. Чунки ҳозир кўпчилиги қайси қўйга мойиллик билдирса, келажак авлодда бундай мойиллик икки баробар орттирилади.

Шукур ЖАББОРОВ

ҲАР ҚИШЛОҚНИНГ АФАНДИСИ БОР

Кўчадан ўтаётган машинага Рузвон хола қўл кўтарди. Машина «ғийк» этиб холанинг ёғинасида тўхтади.

— Иби, Абдусаломмисан? Илоё умрингдан барака топ.

— Ҳа, холажон, ҳизмат?

— И-е, ҳизматинг нимаси? Мени табрикла, неварали бўлдим. Зулфизар келиним кўчордай ўғил кўрди. Уни кўргани дўхтирхонага борапман. Яхиям, сени учратдим.

— Утиринг, обориб қўяман, — дея Абдусалом орқа эшикни очди.

Машинага чиққан Рузвон хола «Асло кам бўлма, умрингдан барака топ», дея Абдусаломни роса дуо қилди. Ҳаш-паш дегунча улар туғуруқхонага етиб келишди.

— Холажон, кириб чиқинг, мен сизни шу ерда кутиб тураман, — деди Абдусалом.

Рузвон хола машина эшигини очиб, ерга қаради-ю, «Вой, мен ўлай», деганича, пешонасини шаплатиб қолди.

— Ҳа, нима бўлди, тинчликми? — ажабланиб сўради Абдусалом.

— Калиш қани?

— Қанақа калиш?

— Тўй-маъракага қиядиган янги қилишим-да!

— Мен қайқдан билай, — деди Абдусалом маҳсида турган холага қараб.

— Барака топкур, топ уни, — деди хола пойабзалини қидирганча алағлаб.

— Калишнингиз йўқолмасдан олдин бор эдимиз?

— Ахир, уйимдан кириб чиқувдим-ку! Машинани янги экан, чанг бўлмасин, деб, ичкарига ечиб кирганим...

Зариф САЎДИЕВ

ОБУНА — 2010

МАҲАЛЛА —
ҚАДРИЯТЛАР
МАСКАНИ.
“Mahalla” —
СЕВИМЛИ
ГАЗЕТА.
ЭЗГУ НИЯТ ВА
ПОК
ИСТАКЛАРГА
ҲАМРОХ
БЎЛИШНИ
ИСТАНГИЗ
НАШРИМИЗГА
ОБУНА БЎЛИНГ!

Нашр кўрсаткичи — 148.

МАҲАЛЛАМИЗ ЁШЛАРИ

фото-Носир Хайдаров

ИҚТИДОР БЎЙ КЎРСАТАР ДОИМ

< [1]

Ақлимни танибманки, ота-онанинг: «Яхши ўқи, ҳамма ҳавас қиладиган одам бўл!» деган гапларини шир қилиб олганман, — дейди қўли гул хунаркамд Нигора Пулатова. — Бугунги кунда билим олиш билан бирга иқтидорини турли йўналишларда намоён этишлари учун ёшларимизга кўрсатилаётган эътибордан баҳраманд бўлиб, бор кучини ишга соялган. Амалий ва тасвирий санъат йўналишларида танлаган услубим ўзимга ёқади. Мамлакатимиз мустақиллигини қўлга киритган йилларимиздан илҳомланиб, кенгрок қўриқнишдаги шакллар устида изланамиз. Иқтидор марказига қатнаганимда, бошқа тўғра аъзоларининг ишларини мунтазам кузатардим. Шунда беихтиёр ўғил болалар ўрганидиган ёғоч ўймакорлиги мени ўзига ром этди. Ёғоч ўймакорлиги тўғрага қатнаб, чиройли нақшларни туширишга муваффақ бўлдим. Ишим яқунлаганда ҳар бир нақшдан олам-олам завқ олардим.

Агар кишида кунт ва ҳафсала мужассам бўлса, қўл урган иши бесамар кетмас экан. Нигора Пулатова Тошкент шаҳридаги мактабдан ташқари таълим муассасалари тўғра аъзолари ўртасида ўтказилган «Қадрият, урф-одат, анъана ва ёшлар» фестивали доирасидаги «KAMALAK — 2006 an'anal va zamonaviylik» кўриктанловидида ёғоч ўймакорлиги йўналишида биринчи ўринга муносиб топишган бўлса, 2007 йили яна шу танловда қатнашиб, фахрий ўринни эгаллади. Шунингдек, Нигора «Ёш хунармандлар» республика кўрик-танловидидаги фаол иштироки учун «Уста» ижодий ишлаб чиқариш уюшмасининг мукофотида сазовор бўлган.

Айни пайтда Республика рассомчилик коллежи тарихий театрлар факультетининг 3-босқичида таҳсил олаётган Нигоранинг изланишлари кўпчиликини ажаблантиради. Сўзана ва ёғочдаги нақш чизгиси унда тасвирлаш маҳоратини юксалтирди. Қиздаги рассомлик санъатига бўлган кучли иштиёқ унинг буюк тортган асарларида яққол акс эта бошлади. Бу истеъдод соҳибасининг ўз устида тиним билмай изланиш олиб бораётганини кўрсатади.

— Таълим масканимизда таҳсил олаётган Нигора Пулатованинг ижодий изланишлари қатта умид ўйотди, — дейди коллеж ўқитувчиси Шухрат Исмолов. — Рассомчиликдаги ютуқлари эътиборга лойиқ десам янглишмайман. Бу-

пунги кунда дизайн-модельерлик йўналишидаги ташаббуслари жамоага қўл келмоқда. У замонавий дастур асосида миллий театр либосларини яратмоқда. Айни дамда қадим тарихга мувожаат қилиб, XIX аср француз либосларини ўрганимоқда. Булар театр санъатидида кийилган либослар бўлиб, уларни худди аслидек тайёрлаган дизайн-ердан юксак маҳорат талаб этади. Чунки тарихий либос тайёрлашда ўша давр муҳитида қандай мато ва ранглар ишлатилганига аҳамият берилади. Иш жараёнида адабийларга мувожаат этилиб, тасаввурни бойлиб, қўёфага мос чизгилар берилади. Бу иқод турини Нигора аъло даражада ундаймоқда.

Дарҳақиқат, эндигина 18 ёшга тўлган хунарманд қизнинг маҳнатлари муносиб тақдирланиб, «Ташаббус — 2009» кўриктанловининг Юнусобод туман босқичида «Энг ёш тадбиркор» номинацияси ғолиби; деб топилиб, Муваффақиятлар йўлида изчил ҳаракат қиладиган Нигорадек ёшлар орамизда бисёр. Уларнинг бугунги изланиш, интилишлари эртанги кунда, албатта, самарасини беражадир.

Дилбар МАХМУДОВА

МИННАТДОРЧИЛИК

ҚЎЛИНГИЗ ДАРД КЎРМАСИН

Х аётда шундай инсонлар борки, биргина ширин сўзи, меҳри билан бемор дардига шифо бўла олади. Ўтган йили 80 ёшга тўлдим. Жорий йил бошида ҳеч бир сабабсиз белимда оғриқ пайдо бўлди, ўнг оёғим қаттиқ увишиб, юришга қийналиб қолдим.

Бир муддат шаҳар шифохоналарида даволансам-да натижа бўлмади. Шундан сўнг вилоят соғлиқни сақлаш бошқармасининг имтиёзли йўлнамаси билан Тошкент шаҳридаги «Нуроний» гренатология марказига даволаниш учун бордим. У ерда, асосан, иккинчи жаҳон ва афрон урушлари қатнашчилари, фронт орти хизматчилари ҳамда пенсия ёшидаги қаришлар даволанаркан. Шифохона баҳаво, қўркам ва хушманзара худудда жойлашган бўлиб, ҳовлисида турли мева ва манзарали дарахлар, гул қўчалари экилган.

Мен шифохонанинг асаб касалликлари бўлимида даволандим. Шифохонада республикамизнинг турли вилоят, шаҳар ва туманларидан келган беморларнинг даволанишлари ва ҳордик чиқаришлари учун барча шарт-шароитлар яратилган. Айниқса, шифохона раҳбарлари, шифокорлар, ишчи ва хизматчиларнинг беморларга ғамхўрлиги, меҳрибонлиги, ҳушмуомала ва ширинсўзлиги шифо истаб келган нуроний отахон ва онахонларни қувонтиради.

«Бугдой нонинг бўлмаса ҳам, бугдой сўзинг бўлсин», деганларидек, беморнинг руҳиятини ширин сўз билан кўтариш ҳар қандай муолажадан ҳам муҳимдир. Хусусан, олий тоқтали шифокор Муҳаммадхон Ризаева, бош шифокор муовини Розияхон Раҳмонова, асаб хасталиклари бўлими бошлиғи Нигорахон Шомамудова, бўлим катта ҳамшираси Маҳмудхон Сафаришова, муолажа ҳамшираси Дилбархон Шукурова ўзларининг ширин муомаласи ва вазифаларига нисҳатда масъулияти билан ёшдашларини тўғайли барчанинг олқишига сазовор бўлишайтир. Мен шифохонанинг барча ходимларига бу ерда шифо топан ва даволанаётганлар номидан миннатдорчилик билдирганман. Уларнинг шифобахш қўллари яна кўпларнинг қувончига қувонч қўлишига ишонаман.

Алижон УМАРОВ,
Қўқон шаҳридаги «Янгиобод»
маҳалла фуқаролар йиғини
қошидаги «Нуронийлар»
жамғармаси марказининг раиси.

ҲАЁТНИНГ СИР-СИНОАТЛАРИ

Тақдирда битилган битик

Хизмат юзасидан кўп жойларда бўламан. Одамларнинг ташвишу муаммоси билан қўқаман. Бир гал Тошкентга бориш учун автобустга чиқдим. Ёчимдаги ўриндиққа бир аёл жойлашди. Ёнида уч-тўрт ёшли боласи ҳам бор. Болақайнинг бейрон гаприлиши бизни бевосита суҳбатга тортиди. Асли буюроқ аёлнинг турмуш ўртоғи ҳарбий экан, ҳизмат юзасидан вилоятларга тез-тез қўчиб юришаркан.

— Турмуш йўлларида қизиқ воқеаларнинг гувоҳи бўларкансиз, — деди аёл. — Турмуш ўртоғим чекка бир туманга ишга юборилди. У ердан уй олгач, мен ҳам бордим. Хоналарнинг таъмири қўлгилмга ўтирмади. Турмуш ўртоғим ишга кетганда, дўқондан буюк олиб келдим. Ўша пайтда биринчи боламга ҳомиладор эдим. Ҳом сут эмган бандамиз-да, дўрғилгимга бориб, хонанинг шифтини бўягим келди. Оёқ остига нарсаси қўйиб, ишга киришдим. Кундуз кўнлари уйда ёлғиз қолганим учунми, хона эшигини ичкаридан қўлқаб олардим.

Ишим энди тугай деганда, оёқ остидаги стул силжиб кетди. Шу он миямда бир фикр чақмоқдек «ялт» этди: «Эсиз, гўдагим энди нима бўлади? Ҳозир ерга қўлайману ҳаммаси тамом бўлади».

Ишқилар эканман, шу лаҳзада бир нуроний отахон мени охишта ушлаб ерга ётқиздилару: «Эҳтиёт бўл, болам», дедилар. Анчадан кейин ўзимга келдим. Қарасам, оёғим остидаги стул аганаб ётибди. Ўйда эса ҳеч қим қўринамасди. Секин туриб эшикка ақинлашдим. Эшик қўнланган. Мен мўъжиза юз бериб, ҳомилам сақлиниб қолганини англаб етдим.

Во ажабо, бу не синоат. Аллоҳ она қорнида аҷудга айланган дурдонасини фаршталарга буюриб, тақдирини билар, унинг омонлиги учун ўзи қалқон бўлиши мўрарар экан.

Аёлнинг ҳижоасини тинглаб, мен ҳам бир зум ўйга толдим. Ростдан ҳам нима бу? Дунё тўла сир-синоат, деганлари балки шудир.

Шарифжон БЕКТОШОВ

КУНЛАРДАН БИР КУН...

«БАРИБИР ҲЕЧ КИМ ТАНИМАЙДИ»

Донгдор физик Альберт Эйнштейн ёшлиғида эғни-бошига қарамас, палаттиш қийинчи юрарверар экан. Бир кун дўстлари унга танбех берибди:

— Хўв, бундоқ уст-бошингга қарасанг бўлмайди? Олим, деган номинг бор, одамлар қўлмайди?

Эйнштейн қўл силтабди:

— Ясаниб юрганимдан нима фойда? Барибир кўпчиликти мени танимайди-ку?

Орадан йиллар ўтибди. Альберт нисбийлик ва ақломлик назарияларини яратиб, дунёга машҳур бўлибди. Лекин, барибир, ўша-ўша, эски қийим-бош қийиб юриш одатини ташлабмади. Оғайиллари тагин уни изза қўлмоқчи бўлибдилар:

— Ҳой, нонсоф, қимсан — буюк кашфиётчи Эйнштейнсан. Жилла курси, энди усти-бошингга эътибор қилсан-чи!

Альберт қўлиб қўя қолибди:

— Яхши қийимдан нима, қийимдан нима, барибир ҳамма мени фалончи деб танийди-ку?

СОДДА ҚИЛИБ ТУШУНТИРИБ

Бир муҳлис олимнинг олдида келиб, арзи ҳол айтди:

— Жаноб Эйнштейн, нисбийлик ҳақидаги назариянгизни қайта-қайта ўқидим, лекин ҳеч бало тушунмадим. Соддароқ қилиб тушунтириб беролмайсизми?

— Майли, — деб қулди олим, — севган қизингиз борми?

— Бор, Нимаиди?

— Ўша севгилинигизни тиззангизда олиб бира-икки соат ўтирсангиз, ҳаёлингизда қанча вақт ўтгандай бўлади?

— Э, устоз! — деди муҳлис, — у қиз қўчғимда қанча ўтирса-да, гўё бир дақиқачалик бўлмайди.

— Барақалла! — деди олим, — энди тасаввур қилинг. Қизиб турган дазмолни биров елкангизга бира-икки сония босиб турди. Нимани сезасиз?

— Гўё бир умр қайноқ дазмол остида қолиб кетгандек бўламан-ку, устоз?

— Ана шу тафовутни нисбийлик назарияси дейдилар. Энди оз-моз тушунгандай бўлдингизми?

— Ҳа, устоз! — деди севиниб муҳлис.

С.СИЁЕВ тайёрлади.